

Samenvatting

Migratieradar T2 2021

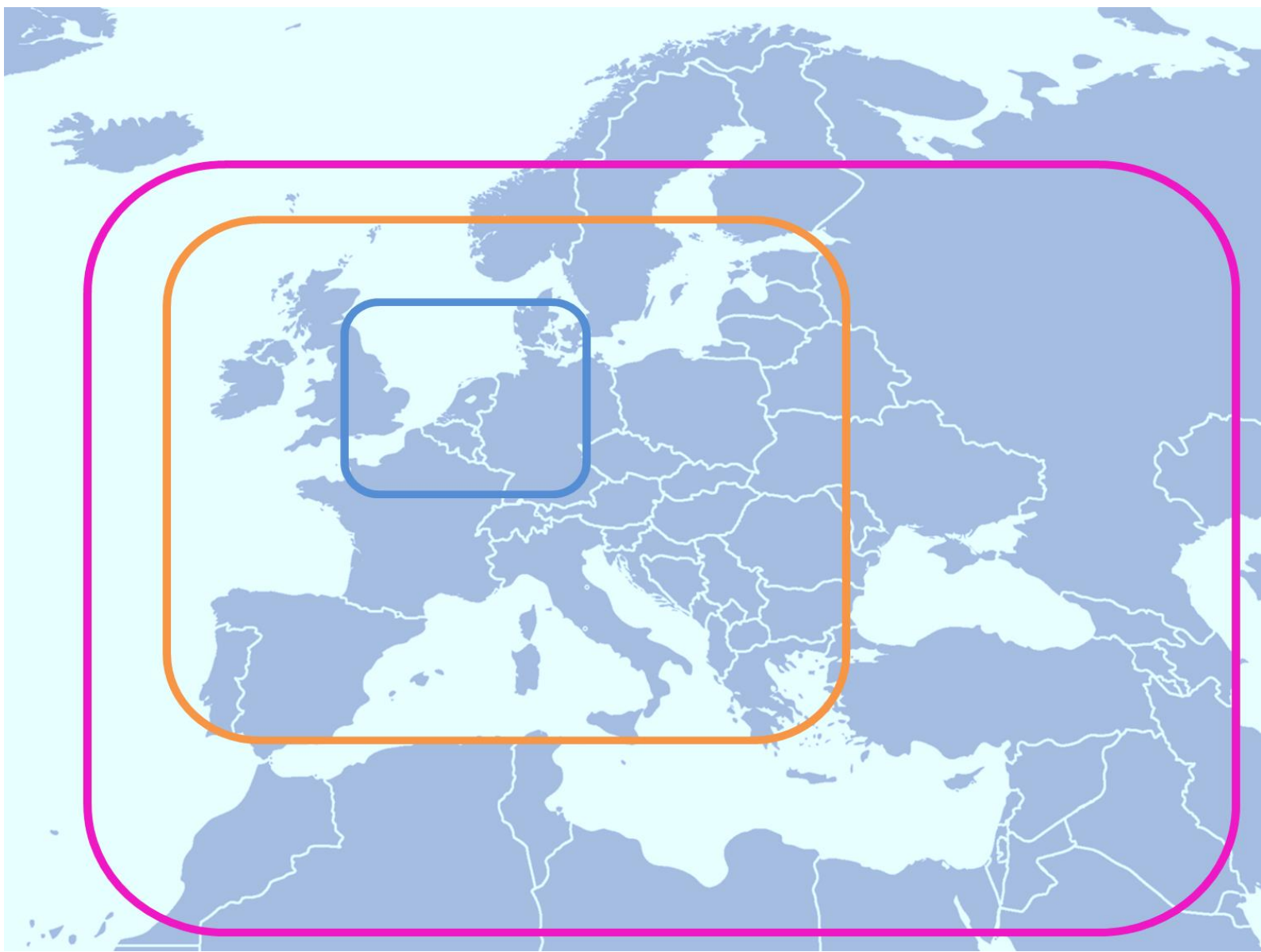
Ontwikkeling van
asiel gerelateerde migratie

Koninklijke Marechaussee

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Colofon

Titel	Samenvatting Migratieradar T2 2021. Ontwikkeling van asiel gerelateerde migratie.
Inhoud	De Samenvatting Migratieradar is een analyseproduct, waarin het monitoren van asiel gerelateerde migratie naar Nederland centraal staat. De gegevens uit het betreffende tertaal zijn aangevuld, ter vergelijking, met gegevens uit voorgaande maanden en uit dezelfde periode van een jaar eerder. Daarnaast wordt informatie gegeven over ontwikkelingen in landen van herkomst in het betreffende tertaal en beleidsontwikkelingen in Nederland en Europa. De Migratieradar voorziet de migratieketen van een analyse ter ondersteuning van beleid en uitvoering.
Bronnen	De Samenvatting Migratieradar is gebaseerd op informatie uit databases (IND-METiS, IOM en UNHCR), mediaberichten, openbare Frontex gegevens en openbare landeninformatie van IND/TOELT. Daarnaast worden signalen meegenomen uit het signaleringsoverleg asiel, (ad hoc) onderzoeken van O&A en interviews met Nederlandse aanmeldbalies en met andere Europese lidstaten (Gdisc prognose netwerk).
Samenwerking	De Migratieradar is een analyseproduct van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (SUA/O&A en DV/TOELT) en is tot stand gekomen door samenwerking met de Koninklijke Marechaussee (KMar), het Ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V/DGM), Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V), Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA), Politie (AVIM) en het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ).

IND SUA Onderzoek & Analyse
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Immigratie en Naturalisatiedienst
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 16275 | 2500 BG | Den Haag

Inhoud

1	ASIELAANVRAGEN IN NEDERLAND EN IN DE EU+	4
1.1	EERSTE ASIELAANVRAGEN IN NEDERLAND.....	4
1.1.1	<i>Asielaanvragen van personen afkomstig uit “veilige landen van herkomst”</i>	<i>5</i>
1.1.2	<i>Asielaanvragen van personen van visumvrije landen</i>	<i>6</i>
1.1.3	<i>Asielaanvragen van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV’ers).....</i>	<i>7</i>
2	UITGELICHTE NATIONALITEITEN	8
2.1	AFGHANISTAN	8
2.1.1	<i>Aantal aanvragen en inwilligingen</i>	<i>8</i>
2.1.2	<i>Ontwikkelingen</i>	<i>8</i>
2.2	SOMALIË	9
2.2.1	<i>Aantal aanvragen en inwilligingen</i>	<i>9</i>
2.2.2	<i>Ontwikkelingen</i>	<i>10</i>
2.3	TURKIJE.....	10
2.3.1	<i>Toelichting cijfers</i>	<i>10</i>
2.3.2	<i>Ontwikkelingen</i>	<i>10</i>
3	OVERZICHT ROUTES EN ONTWIKKELINGEN	12
3.1	ROUTES NAAR DE EU	12
3.2	BELANGRIJKE SOCIAAL-POLITIEKE ONTWIKKELINGEN IN DE REGIO’S	12
3.2.1	<i>Midden-Oosten</i>	<i>12</i>
3.2.2	<i>Afrika.....</i>	<i>15</i>
3.2.3	<i>Europa – Belarus</i>	<i>19</i>
3.2.4	<i>Azië - Pakistan.....</i>	<i>20</i>
4	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN.....	21
4.1	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN IN EUROPA.....	21
4.1.1	<i>Asielbeleid t.a.v. specifieke nationaliteiten.....</i>	<i>21</i>
4.1.2	<i>Algemeen asiel- en migratiebeleid.....</i>	<i>21</i>
4.1.3	<i>Irréguliere migratiestromen.....</i>	<i>22</i>
4.1.4	<i>Verdeling asielmigranten.....</i>	<i>23</i>
4.2	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN IN NEDERLAND.....	24
4.2.1	<i>Asielbeleid t.a.v. specifieke nationaliteiten.....</i>	<i>24</i>
4.2.2	<i>Asielprocedure</i>	<i>25</i>
	BIJLAGE I HET GEBRUIK VAN MIGRATIE- EN ASIELDATA.....	26

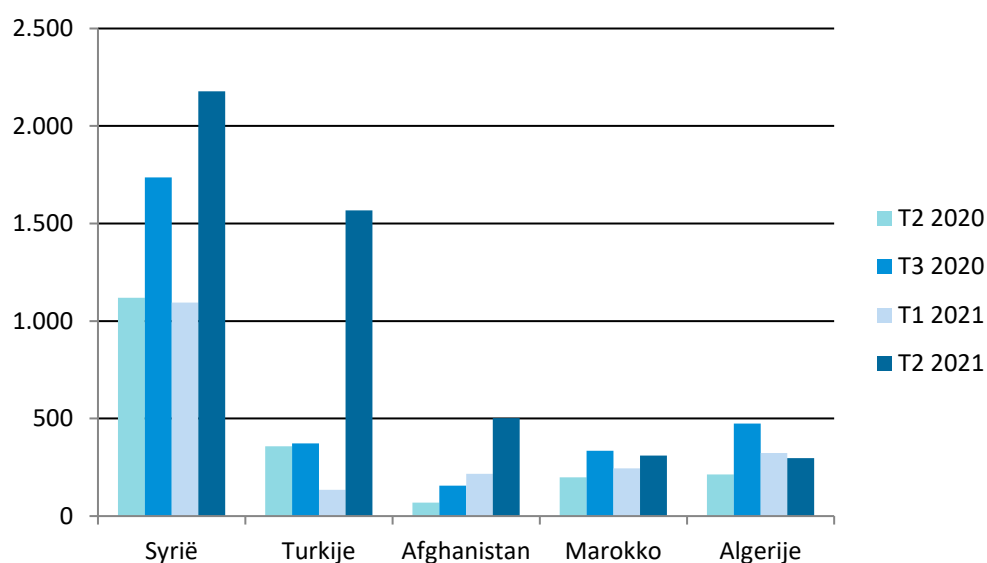
1 Asielaanvragen in Nederland en in de EU+

In dit hoofdstuk worden de ontwikkelingen van asielaanvragen van de meest voorkomende en meest opvallende nationaliteiten in de EU+ en Nederland in het tweede tertaal van 2021 weergegeven.

1.1 Eerste asielaanvragen in Nederland

In het tweede tertaal is het aantal ingediende eerste asielaanvragen (7.310) gestegen in vergelijking met zowel het voorgaande tertaal (+3.738, +105%) als in vergelijking met het voorgaande jaar in dezelfde periode (+3.710, +103%). Deze stijging komt met name door een sterke toename van het aantal aanvragen van Syriërs, Turken en Afghanen. De stijging van het aantal asielaanvragen van Afghanen heeft deels betrekking op de evacuatievluchten uit Afghanistan sinds eind augustus (ongeveer 100 aanvragen van evacuees eind augustus). De stijging van de andere nationaliteiten is te verklaren door de gedeeltelijk opgeheven reisbeperkingen, waardoor asielzoekers weer gemakkelijker kunnen reizen naar en binnen de EU.

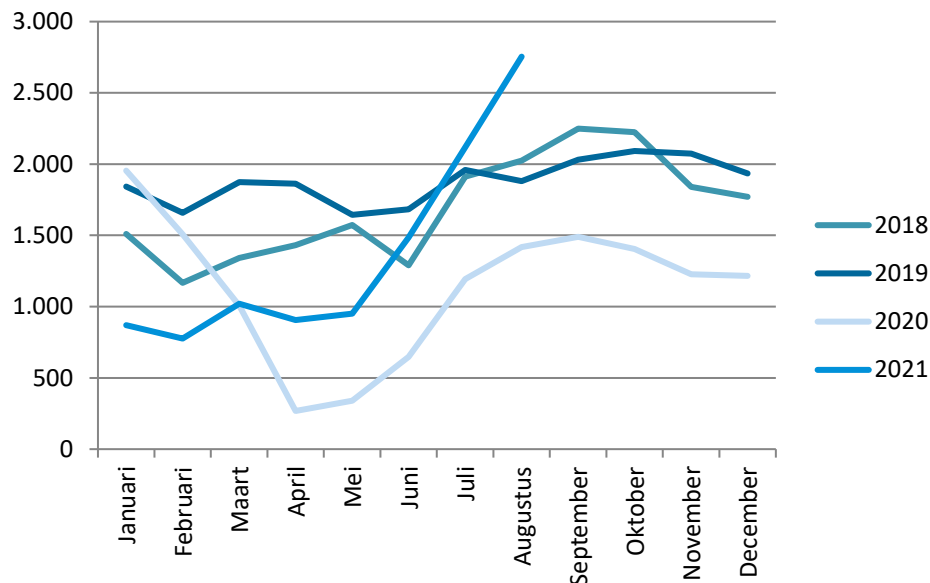
Figuur 1.1 Top 5 nationaliteiten die in T2 een eerste asielaanvraag deden in Nederland

Bron: METIS Factboards, geraadpleegd op 7 september 2021. Top 5 is gebaseerd op de top 5 in het tweede tertaal

Van veel nationaliteiten is het aantal eerste asielaanvragen gestegen. Het aantal Syriërs laat bijna een verdubbeling van het aantal aanvragen zien, zowel in vergelijking met voorgaand tertaal (+1083, +99%) als in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar (+1058, +94%). Het aantal Turken laat een zeer sterke toename zien in vergelijking met vorig tertaal (+1433, +1069%) en in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (+1209, +338%). Het aantal Afghanen neemt sinds vorig jaar in het tweede tertaal gestaag toe, maar laat in T2 2021 een sterkere toename zien in vergelijking met vorig tertaal (+287, +133%). Iets meer dan 100 personen betroffen evacuees. Een aantal andere nationaliteiten laat een in relatieve zin opvallend sterke stijging zien. Hierbij gaat het om Somaliërs (287) Chinezen (75) en Indiërs (63). Bij de toename van Chinezen is het vermoeden dat dit te maken heeft het uitleveringsverdrag dat Turkije met China opgesteld heeft. Dit is nog niet geratificeerd door Turkije maar men is bang dat dit tot uitlevering van Oeigoeren vanuit Turkije naar China zal leiden. In Zweden en België is het aantal Chinese asielaanvragen ook toegenomen.

Figuur 1.2 Verloop van het aantal eerste asielaanvragen van januari 2018 t/m augustus 2021

Bron: METIS Factboards, geraadpleegd op 7 september 2021.

Figuur 1.3 Visuele weergave top 20 nationaliteiten die een eerste asielaanvraag deden in Nederland in T2 2021

Bron: METIS Factboards, geraadpleegd op 7 september 2021. Top 20 is gebaseerd op de top 20 in het tweede tertiaal. Figuur gemaakt op datawrapperr.de

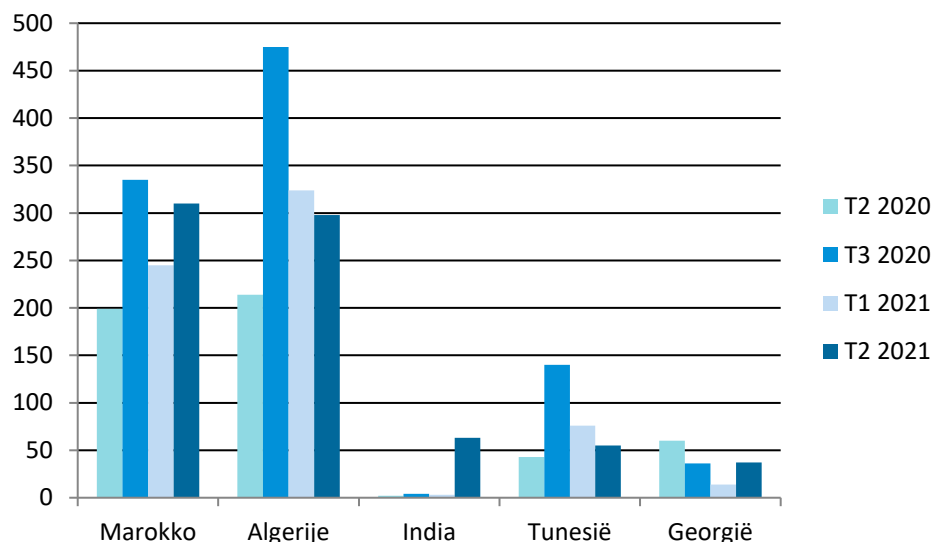
1.1.1 Asielaanvragen van personen afkomstig uit “veilige landen van herkomst”

Het aantal aanvragen van personen afkomstig uit veilige landen van herkomst in het tweede tertiaal (906) is gestegen ten opzichte van vorig tertiaal (+143, +19%) en in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (+281, +45%). Dit is een minder sterke stijging dan de aanvragen van personen afkomstig uit niet-veilige landen.

Twee nationaliteiten uit de top 10 nationaliteiten met hoogste instroom in Nederland zijn afkomstig uit veilige landen van herkomst. Marokkanen (310) laten een stijging zien in vergelijking met

voorgaand tertaal (+65, +27%) en in vergelijking met een jaar eerder (+111, +56%). Algerijnen¹ (298) laten een afname zien sinds vorig tertaal (-26, -8%). Indiërs² (63) komen voor het eerst voor in de top 5 veilige landen van herkomst en laten een zeer sterke stijging zien ten opzichte van vorig tertaal (+60, +2000%) en ten opzichte van vorig jaar in dezelfde periode (+61, +3050%).

Figuur 1.4 Top 5 nationaliteiten afkomstig uit veilige landen van herkomst die in T2 een eerste asielaanvraag deden in Nederland

Bron: METIS Factboards, geraadpleegd op 7 september 2021. Top 5 is gebaseerd op de top 5 in het tweede tertaal

1.1.2 Asielaanvragen van personen van visumvrije landen

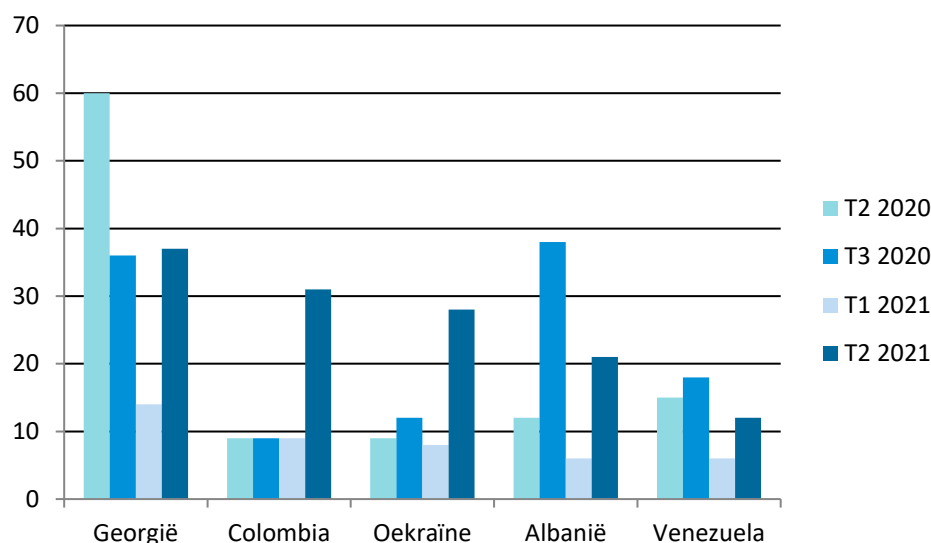
Het aantal aanvragen van personen afkomstig uit visumvrije landen in het tweede tertaal (194) is gestegen in vergelijking met het voorgaande tertaal (+105, +118%) en in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (+18, +10%).

De stijging in vergelijking met voorgaand tertaal komt door een toename op alle top 5 nationaliteiten. De stijging in vergelijking met vorig jaar is vooral toe te schrijven aan een stijging van het aantal aanvragen van Colombianen, Oekraïners en Albaniërs. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de toegenomen reismogelijkheden naar en in Europa.

¹ Vanaf 1 oktober 2021 wordt Algerije niet meer als veilig land van herkomst aangemerkt. Omdat het de cijfers van mei-augustus betreft, is Algerije hier nog meegenomen als veilig land van herkomst.

² India staat nog wel op de lijst van veilige landen van herkomst, maar de situatie in India wordt nogmaals onderzocht. Daarom wordt het beleid voor veilige landen op dit moment niet toegepast op asielzoekers uit India.

Figuur 1.5 Top 5 nationaliteiten afkomstig uit visumvrije landen die in T2 een eerste asielaanvraag deden in Nederland

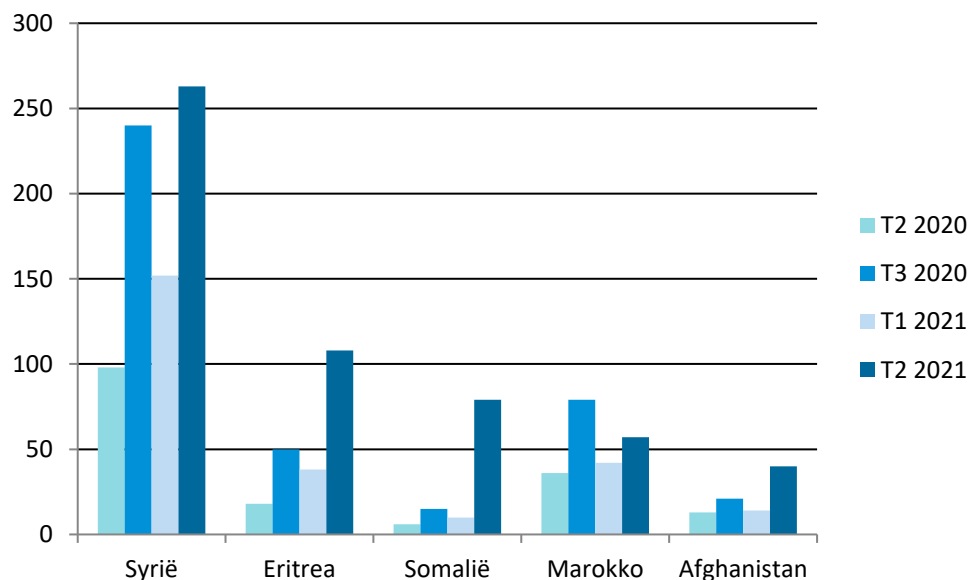

Bron: METIS Factboards, geraadpleegd op 7 september 2021. Top 5 is gebaseerd op de top 5 in het tweede tertaal

1.1.3 Asielaanvragen van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers)

Het aantal aanvragen van alleenstaande minderjarige vreemdelingen in het tweede tertaal (643) is gestegen in vergelijking met voorgaand tertaal (+334, +108%) en in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (+430, +202%). Het aandeel aanvragen van alleenstaande minderjarige vreemdelingen van het totale aantal eerste asielaanvragen in het tweede tertaal (9%) is hetzelfde als voorgaand tertaal, maar vorig jaar in dezelfde periode was dit nog 6%. De stijging is met name toe te schrijven aan Syriërs, Eritreeërs en Somaliërs.

Figuur 1.6 Top 5 nationaliteiten van alleenstaande minderjarige vreemdelingen die in T2 een eerste asielaanvraag deden in Nederland

Bron: METIS Factboards, geraadpleegd op 7 september 2021. Top 5 is gebaseerd op de top 5 in het tweede tertaal

2 Uitgelichte nationaliteiten

In dit hoofdstuk worden enkele nationaliteiten uitgelicht om inzicht te geven in de achtergrondkenmerken van bepaalde groepen asielzoekers. Redenen om een bepaalde nationaliteit uit te lichten, hebben te maken met een verhoogde instroom, ontwikkelingen in het land van herkomst of vanwege het toegenomen belang als transitland.

2.1 Afghanistan

2.1.1 Aantal aanvragen en inwilligingen

In het tweede tertaal zijn in Nederland 503 eerste asielaanvragen ingediend door Afghanen. Het aantal aanvragen is de laatste maanden sterk toegenomen. Vanaf 18 augustus werden Afghanen geëvacueerd; de geëvacueerde Afghanen die een asielaanvraag in Nederland hebben gedaan zijn deels in deze cijfers opgenomen (ongeveer 100; het grootste deel kon pas in september een asielaanvraag doen). Iets meer dan de helft (60%) van de eerste asielaanvragers is man. Het overgrote deel (87%) is jonger dan 40 jaar. Een derde van de aanvragers (36%) is minderjarig en 8% van de asielaanvragers is een AMV'er.

Het aantal eerste asielaanvragen in de EU+ in mei-juni is hoger dan de twee voorgaande maanden. Omdat de Eurostat-cijfers vanaf juli niet compleet zijn, is de recente toename van de asielaanvragen niet zichtbaar. De top 3 ontvangende landen zijn Duitsland, Frankrijk en Griekenland. Nederland staat op de 11^e plek.

Het gemiddelde inwilligingspercentage in de EU+ ligt het afgelopen anderhalve jaar rond de 60%. In Nederland, Duitsland, Finland en Zweden ligt het gemiddelde inwilligingspercentage ongeveer op 40-50%.³ In Zwitserland en Italië ligt het gemiddelde inwilligingspercentage aanzienlijk hoger, namelijk rond de 95%. In België ligt het gemiddelde inwilligingspercentage lager, namelijk rond de 35%.⁴

2.1.2 Ontwikkelingen

In april 2021 maakte president Biden bekend dat alle Amerikaanse troepen uiterlijk 11 september 2021 uit Afghanistan teruggetrokken zouden zijn. De meeste Amerikaanse troepen verlieten het land in juli 2021. Door de terugtrekking van de Amerikaanse troepen verloren de Afghaanse veiligheidstroepen de luchtdekking die de Amerikaanse troepen tot dan toe hadden geboden in de strijd tegen de Taliban. Het leidde ertoe dat de Taliban hun offensief intensiverden om Afghanistan (militair) te veroveren. De verovering van gebied door de Taliban ging in een zeer hoog tempo. Op 15 augustus werd de hoofdstad Kabul veroverd. De Taliban veroverden gebied door gebruik van militair geweld, waarbij ook burgerslachtoffers zijn gevallen, maar er viel ook gebied in handen van de Taliban doordat zij bedreigingen uitten dan wel beloften deden.⁵ Zowel voormalig president Ghani als andere ambtsdragers zijn Afghanistan ontvlucht. Amrullah Saleh, voorheen vice-president onder Ghani, heeft zichzelf uitgeroepen tot waarnemend president van Afghanistan en zou betrokken zijn geweest bij het verzet tegen de Taliban in Panjshir⁶.

³ Het gaat hier om het gemiddelde inwilligingspercentage van het afgelopen anderhalve jaar. Het recente inwilligingspercentage in Nederland (Q2 2021 en T2 2021) ligt rond de 75%.

⁴ Bron: Eurostat

⁵ Afghanistan Analysts Network (AAN), 26 juli 2021. New UNAMA Civilian Casualties report: The human cost of the Taleban push to take territory. [New UNAMA Civilian Casualties report: The human cost of the Taleban push to take territory - Afghanistan Analysts Network - English \(afghanistan-analysts.org\)](#)

BBC News, 16 augustus 2021. Mapping the advance of the Taliban in Afghanistan. [Mapping the advance of the Taliban in Afghanistan - BBC News](#)

Afghanistan Analysts Network (AAN), 21 augustus 2021. The Taleban's rise to power-As the US prepared for peace, the Taleban prepared for war. [The Taleban's rise to power: As the US prepared for peace, the Taleban prepared for war - Afghanistan Analysts Network - English \(afghanistan-analysts.org\)](#)

⁶ De Panjshir is ondertussen op 6 september 2021 door de Taliban veroverd ([Taliban claimen inname Panjshirvallei, machtsovername in Afghanistan nu compleet | De Volkskrant](#))

Het is op dit moment (september 2021) nog moeilijk in te schatten hoe de Taliban op verschillende terreinen zullen handelen. De Taliban beloven algemene amnestie voor hun tegenstanders.⁷ Er is echter informatie gepubliceerd waaruit blijkt dat Taliban mensen gericht opsporen aan de hand van lijsten, familieleden bedreigen en uit wraak mensen hebben gedood.⁸

De snelle verovering van vrijwel geheel Afghanistan door de Taliban en de verovering van Kabul hebben geleid tot grote angst onder de bevolking voor wat hun onder de Taliban te wachten zal staan. Dit leidde in de tweede helft van augustus tot chaos op de internationale luchthaven van Kabul waar vele Afghanen probeerden het land met westerse evacuatievluchten te verlaten. In die chaos heeft de tak van Islamitische Staat in Afghanistan, ISKP, een grote zelfmoordaanslag gepleegd.⁹

UNAMA rapporteerde over de eerste zes maanden van 2021 een toename van bijna 50% van het aantal burgerslachtoffers ten opzichte van begin 2020 (ruim 5.000 burgerslachtoffers waarvan ruim 1.600 doden en 3.500 gewonden). Burgerslachtoffers vielen met name in de maanden mei en juni, in de periode dat de Taliban hun militaire offensief opvoerden.¹⁰ In mei en juni werd het hoogste aantal slachtoffer door UNAMA ooit gedocumenteerd voor de maanden mei en juni sinds de organisatie in 2009 begon met het documenteren van burgerslachtoffers.

Volgens UNOCHA zijn in de periode mei-augustus 2021 ruim 400.000 mensen intern ontheemd geraakt: meer dan een verdubbeling t.o.v. het aantal mensen dat in het eerste tertaal ontheemd raakte.¹¹

2.2 Somalië

2.2.1 Aantal aanvragen en inwilligingen

In het tweede tertaal zijn in Nederland 287 eerste asielaanvragen ingediend door Somaliërs. Het aantal aanvragen laat sinds juni een sterke toename zien. De verdeling man-vrouw is ongeveer gelijk. In vergelijking met andere nationaliteiten zijn er dus relatief veel vrouwen (43%). Vrijwel alle aanvragers (93%) zijn jonger dan 40 jaar, 38% van de aanvragers is minderjarig en iets meer dan een kwart (27%) van de asielaanvragers is een AMV'er. Het aandeel AMV'ers is bij Somaliërs dus aanzienlijk groter dan gemiddeld en groter dan bij andere nationaliteiten.

Het aantal eerste asielaanvragen van Somaliërs in de EU+ is hoger dan vorig jaar, maar vergelijkbaar met 2019. De top 3 ontvangende landen in mei 2021 zijn Frankrijk, Duitsland en Italië. Nederland stond op de 9^e plek. Echter, in Nederland is recent (vanaf juni) een sterke toename van asielaanvragen door Somaliërs zichtbaar, die niet in alle landen zichtbaar is. Hierdoor is het aannemelijk dat Nederland nu hoger staat in de lijst van ontvangende landen.

Het gemiddelde inwilligingspercentage in de EU+ ligt het afgelopen anderhalve jaar rond de 60%. Duitsland, België en Nederland hebben een inwilligingspercentage van rond de 50%. Oostenrijk, Zwitserland, Italië en Griekenland hebben gemiddeld genomen een hoger inwilligingspercentage (tussen 80-90%). Zweden, Frankrijk en Finland hebben gemiddeld genomen een iets lager inwilligingspercentage (tussen 30-40%).

⁷ AAN, 19 augustus 2021. The Taleban leadership converges on Kabul as remnants of the republic reposition themselves. [The Taleban leadership converges on Kabul as remnants of the republic reposition themselves - Afghanistan Analysts Network - English \(afghanistan-analysts.org\)](#)

⁸ BBC News, 20 augustus 2021. Afghanistan-Taliban carrying out door-to-door manhunt, report says. [Afghanistan: Taliban carrying out door-to-door manhunt, report says - BBC News](#)

Aljazeera, 20 augustus 2021. Taliban conducting 'targeted door-to-door visits': UN document. [Taliban conducting 'targeted door-to-door visits': UN document | Taliban News | Al Jazeera](#)

NYT, 28 augustus 2021. Inside the Afghan Evacuation. [www.factiva.com](#)

⁹ CNN (28 augustus 2021) Evacuation from Afghanistan in final phase after deadly Kabul airport attack. [US presses on with evacuation from Afghanistan after deadly Kabul terrorist attack - CNN](#)

¹⁰ UNAMA, 26 juli 2021. Afghanistan: PROTECTION OF CIVILIANS IN ARMED CONFLICT MIDYEAR UPDATE: 1 JANUARY TO 30 JUNE 2021. [unama_poc_midyear_report_2021_26_july.pdf \(unmissions.org\)](#)

¹¹ UNOCHA, 29 augustus 2021. Afghanistan: Conflict induced Displacements (as of 29 August 2021) Actual displacement. <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>

2.2.2 Ontwikkelingen

De veiligheidssituatie in Somalië blijft instabiel. Maandelijks worden gemiddeld 260 incidenten gerapporteerd, waarvan de meeste nog steeds worden toegeschreven aan Al-Shabaab. Het gaat hier voornamelijk om hit-and-run-aanvallen gericht op de Somalische veiligheidstroepen en de African Union Mission in Somalia (AMISOM).¹² Bovendien heeft AMISOM (een troepenmacht van ongeveer 20.000 militairen vanuit diverse Afrikaanse landen) al meerdere malen aangekondigd zich terug te trekken uit Somalië. Het huidige mandaat loopt tot het einde van dit jaar.¹³ Eerder dit jaar trokken de Verenigde Staten hun troepen (700 militairen) al terug.¹⁴

Ook op politiek vlak blijft het onrustig. De eerder dit jaar geplande presidentsverkiezingen werden opgeschort omdat de zittend president en de regionale leiders van de deelstaten het niet eens werden over het verkiezingsproces. De presidentsverkiezingen staan nu gepland voor 10 oktober van dit jaar.¹⁵

2.3 Turkije

2.3.1 Toelichting cijfers

In het tweede tertaal zijn in Nederland 1567 eerste asielaanvragen ingediend door Turken. Het aantal aanvragen is in juni sterk toegenomen. Twee-derde (68%) van de aanvragers is man. Bijna driekwart (72%) is tussen de 20 en 50 jaar. Een vijfde (22%) van de aanvragers is minderjarig, minder dan vijf aanvragers zijn AMV'er. Het aantal eerste asielaanvragen van Turken in de EU is hoger dan vorig jaar, maar lager dan in 2019. De sterke toename die zichtbaar is in Nederland, is (nog) niet zichtbaar in andere EU landen.

Het gemiddelde inwilligingspercentage in het afgelopen anderhalve jaar in de EU+ ligt rond de 40%. Nederland, Noorwegen en Zwitserland hebben een aanzienlijk hoger inwilligingspercentage (tussen 80-90%). In Duitsland (40%) en Frankrijk (15%) is het gemiddelde inwilligingspercentage aanzienlijk lager dan in Nederland. Op basis van het inwilligingspercentage is niet helemaal te verklaren waarom het aantal aanvragen vooral in Nederland toeneemt en niet in landen met een vergelijkbaar inwilligingspercentage (Noorwegen en Zwitserland).

2.3.2 Ontwikkelingen

Politieke ontwikkelingen

Eind mei vroeg de AK-partij van Erdoğan alle partijen om steun voor een nieuwe grondwet. Alleen de coalitiepartijen MHP en BBP steunden het voorstel voor een nieuwe grondwet, de oppositiepartijen waren tegen.¹⁶

Arrestaties en veroordelingen van Gülenisten en andere oppositie

Selahaddin Gülen, neef van leider Fethullah Gülen, raakte begin mei vermist. Eind mei werd bekend dat Turkse autoriteiten hem hebben gearresteerd op beschuldiging van lidmaatschap van een verboden organisatie.¹⁷

Op 21 juni accepteerde het Turkse Constitutionele Hof unaniem de eis voor het verbod van de pro-Koerdische partij HDP.¹⁸ Het verbod van de partij dreigde al langer de afgelopen maanden.¹⁹

¹² UN Security Council, *Report of the Secretary-General: Situation in Somalia*, 10 augustus 2021,

https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/S_2021_723_E.pdf, geraadpleegd op 27 januari 2021

¹³ UN Security Council, *Press Release: Security Council Reauthorizes African Union Mission in Somalia, Unanimously Adopting Resolution 2568 (2021)*, 12 maart 2021, <https://www.un.org/press/en/2021/sc14467.doc.htm>, geraadpleegd op 27 augustus 2021

¹⁴ Voice of America, *Despite US Troop Pullout, Somalia Vows to Continue Security Cooperation*, 19 januari 2021, <https://www.voanews.com/africa/despite-us-troop-pullout-somalia-vows-continue-security-cooperation>, geraadpleegd op 27 januari 2021

¹⁵ Reuters, *Somalia to hold indirect election on Oct. 10, PM says*, 29 juni 2021, <https://www.reuters.com/world/africa/somalia-hold-indirect-election-oct-10-pm-says-2021-06-29/>, geraadpleegd op 27 augustus 2021

¹⁶ Daily Sabah, *AK Party determined to draft constitution with wide-range support*, 27 mei 2021,

<https://www.dailysabah.com/politics/legislation/ak-party-determined-to-draft-constitution-with-wide-range-support>

¹⁷ BBC News, *Nephew of Fethullah Gulen seized and brought back to Turkey*, 31 mei 2021, <https://www.bbc.com/news/world-europe-57304094>

¹⁸ De democratische partij van de volkeren (Turks: Halkların Demokratik Partisi)

¹⁹ Reuters, *Turkish court accepts indictment seeking ban of pro-Kurdish party*, 21 juni 2021, <https://www.reuters.com/world/middle-east/turkish-court-accepts-indictment-seeking-ban-pro-kurdish-party-tv-2021-06-21/>

Situatie vluchtelingen en ontheemden, Turkije als opvang-/transitland

Op dit moment verblijven ongeveer 3,6 miljoen Syrische vluchtelingen en 320.000 vluchtelingen uit overige landen in Turkije.²⁰ Het aantal Afghaanse vluchtelingen stijgt, wat tot gevolg heeft dat ook de anti-migratiesentimenten in de Turkse samenleving toenemen.²¹ Het aantal Afghaanse vluchtelingen wordt half augustus 2021 geschat op ongeveer op 120.000,²² maar andere bronnen²³ spreken over 300.000 Afghanen. Duizenden Afghaanse vluchtelingen hebben de afgelopen weken geprobeerd de Iraans-Turkse grens over te steken, maar het lukte slechts een klein aantal om Turkije binnen te komen. Volgens diverse bronnen vinden er steeds meer pushbacks plaats door de Turkse autoriteiten aan deze grens. Verder is er steeds meer sprake van vijandigheid en zelfs geweld tegen migranten en vluchtelingen in Turkije.²⁴

²⁰ UNHCR, *Refugees and Asylum Seekers in Turkey*, <https://www.unhcr.org/tr/en/refugees-and-asylum-seekers-in-turkey>

²¹ Aljazeera, *Fresh refugee arrivals in Turkey renew anti-migrant sentiments*, 28 juli 2021, <https://www.aljazeera.com/news/2021/7/28/fresh-refugee-arrivals-in-turkey-renew-anti-migrant-feelings>

²² Voice of America News (VOA), *Turkey Steps Up Efforts to Avert Afghan Refugee Exodus*, 16 augustus 2021, <https://www.voanews.com/middle-east/turkey-steps-efforts-avert-afghan-refugee-exodus>

²³ NOS, *Haris helpt Afghaanse vluchtelingen in Istanbul*, 28 augustus 2021, url: [Haris helpt Afghaanse vluchtelingen in Istanbul: 'Ik voel hun pijn' | NOS](https://www.nos.nl/nieuws/2021/08/28/haris-helpt-afghaanse-vluchtelingen-in-istanbul)

²⁴ The New York Times, *Afghan Refugees Find a Harsh and Unfriendly Border in Turkey*, 23 augustus 2021, <https://www.nytimes.com/2021/08/23/world/europe/afghanistan-refugees-turkey-iran-taliban-airport.html>

3 Overzicht routes en ontwikkelingen

3.1 Routes naar de EU

Het aantal irreguliere grensoverschrijdingen geregistreerd door Frontex zijn in mei-juli 2021 op alle routes toegenomen in vergelijking met de drie voorgaande maanden (feb-apr 2021). Dit heeft mogelijk te maken met de afname van de reisrestricties en coronamaatregelen in transitlanden. In vergelijking met dezelfde periode vorig jaar is eveneens een toename zichtbaar. De grootste toename is zichtbaar op de Oostelijke grensroute (Belarus-Litouwen/Polen).

3.2 Belangrijke sociaal-politieke ontwikkelingen in de regio's

In deze paragraaf beschrijven we enkele belangrijke ontwikkelingen in herkomst- en transitlanden per regio die (indirect) van invloed zouden kunnen zijn op het aantal asielaanvragen in Europa.

Figuur 3.1 Enkele belangrijke sociaal-politieke ontwikkelingen in transit- en/of herkomstlanden in T2 2021

3.2.1 Midden-Oosten

3.2.1.1 Irak

Arrestaties bij politieke protesten

Protesten duurden in mei 2021 voort. Er was in mei een toename van gerichte aanvallen op activisten, journalisten en een verkiezingskandidaat voor de verkiezingen die gepland staan voor 10 oktober van dit jaar. Verscheidene nieuwe partijen die voortgekomen waren uit de protestbeweging in Irak kondigden hun terugtrekking aan uit vrees voor vervolging. Er vonden arrestaties plaats van personen verbonden aan de Popular Mobilisation Forces (PMF; die verbonden zijn aan de overheid maar vaak gesteund worden door Iran) in een poging activiteiten van deze troepen aan te pakken.

Aan de PMF verbonden groepen reageerden op de arrestaties door onder andere het (vermeende) hoofdkwartier van de veiligheidstroepen aan te vallen.

Aanslagen ISIS

ISIS voerde meerdere aanslagen uit. Aanvankelijk waren vooral leden van veiligheidstroepen slachtoffer hiervan maar later in het tertiaal vooral burgers. Bij een grote aanslag in Bagdad vielen tientallen doden en gewonden. Daarnaast werden elektriciteitspalen aangevallen, met uitval van elektriciteitsvoorziening tot gevolg. Er vonden militaire operaties plaats tegen ISIS-strijders.²⁵

Koerdische regio's

Turkse troepen voerden meerdere aanvallen uit op PKK doelwitten in Irak en maakten daarbij ook Iraakse burgerslachtoffers.

In de Koerdische Autonome Regio (KAR) bestonden spanningen tussen peshmerga en PKK, evenals tussen leiders van de Patriotic Union of Kurdistan (PUK) met ieder eigen peshmerga brigades die in de toekomst zouden kunnen botsen.²⁶

Terugkeer intern ontheemden

Het aantal intern ontheemden dat terugkeert, is gestagneerd. 59% van de terugkeerders woont in hun oorspronkelijke woonplaats waarvan 4% in 'critical shelters'; 51% van de terugkeerders woont met een gebrek aan levensonderhoud mogelijkheden, diensten, sociale cohesie en veiligheid.²⁷

Syriërs in Irak

In augustus was het aantal Syriërs bekend bij de UNCHR in de KAR gestegen naar bijna 250.000; 38% van deze geregistreerde Syriërs verbleef in kampen.²⁸ Op 31 juli waren er ruim 1 miljoen ontheemden in Irak, waarvan slechts 15% in kampen verbleef, 76% in private omgevingen en 9% in een ondermaatse 'critical shelter'. Het aandeel ontheemden in steden is sinds 2018 toegenomen doordat formele kampen sluiten, door een betere veiligheidsperceptie, betere toegang tot diensten en betere mogelijkheden om in het levensonderhoud te voorzien.

3.2.1.2 Iran

Nucleair akkoord

De onderhandelingen tussen Iran en de VS over het heractiveren van het nucleaire akkoord uit 2015 duren voort. Het is nog onbekend wat de invloed van de begin augustus aangetreden nieuwe president Raisi zal zijn op het proces. Hij heeft zich niet expliciet tegen het heractiveren uitgesproken. Het primaire doel van Raisi is het opheffen van de sancties tegen Iran om zo de economie weer op gang te krijgen.²⁹

Watertekorten

In juli braken in het zuidwesten protesten uit vanwege watertekorten. Ordetroepen grepen hard in, met doden als gevolg.³⁰ De demonstraties sloegen over naar steden in andere delen van het land, waaronder Teheran en Esfahan. De watertekorten leidden ook tot een tekort aan elektriciteit.³¹

²⁵ International Crisis Group, *Crisiswatch April 2021 t/m August 2021*.

²⁶ International Crisis Group, *Crisiswatch April 2021 t/m August 2021*.

²⁷ OCHA, Iraq, *Humanitarian Bulletin, July 2021*, [Iraq: Humanitarian Bulletin, July 2021 - Iraq | ReliefWeb](#).

²⁸ UNHCR, *UNHCR Iraq Syrian Refugee Statistics August 2021*, [data2.unhcr.org/ar/documents/details/88569](#).

²⁹ Al-Jazeera, 05-08-2021, *The many challenges facing Iran's new President Ebrahim Raisi*, 27-08-2021,

<https://www.aljazeera.com/news/2021/8/5/the-many-challenges-facing-irans-new-president-ebrahim-raisi>

International Crisis Group, 05-08-2021, *Iran: The Riddle of Raisi*, 27-08-2021, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/gulf-and-arabian-peninsula/iran/224-iran-riddle-raisi>

³⁰ Reuters, 22-07-2021, *Water crisis protests persist in Iran, with chants in capital –reports*, 27-08-2021,

<https://www.reuters.com/world/middle-east/water-crisis-protests-continue-iran-with-chants-capital-reports-2021-07-20/>

³¹ Al-Monitor, 27-07-2021, *Iran protests gain momentum despite deadly crackdown*, 27-08-2021, <https://www.al-monitor.com/originals/2021/07/iran-protests-gain-momentum-despite-deadly-crackdown> en DW, 26-07-2021, *Iran: Protests over water*

and power shortages continue, 27-08-2021, <https://www.dw.com/en/iran-protests-over-water-and-power-shortages-continue/a-58648832>

Afghaanse vluchtelingen in Iran

Hoeveel Afghanen na de machtsovername door de Taliban naar Iran zullen vertrekken is moeilijk voorspelbaar.³² De berichtgeving hierover was niet eenduidig: eerst zou Iran bezig zijn geweest kampen in te richten in grensprovincies om nieuwe Afghaanse vluchtelingen te kunnen opvangen, maar snel daarna kwam het bericht dat Iran de grenzen had gesloten voor Afghanen, vanwege de ontwikkelingen in Afghanistan en de coronamaatregelen.³³

3.2.1.3 Jemen

Veiligheid en politiek

De Speciale VN-gezant voor Jemen heeft op 28 mei 2021 een ontmoeting gehad met de hoofdonderhandelaar namens de Houthi's. Een maand eerder hadden de Houthi's een ontmoeting geweigerd. Het doel van de besprekingen was een algeheel en landelijk staakt-het-vuren, heropening van het vliegveld in Sana'a, opheffing van de beperkingen op de scheepvaart in de havens van Hodaidah en het weer op gang brengen van het politieke proces.³⁴

Tijdens de onderhandelingen over een staakt-het-vuren gingen de gevechten tussen het Jemenitische leger en de Saoedi-geleide coalitie en de Houthi's onverminderd door. Door de gevechten in het grensgebied tussen de provincies Marib en Shabwah zijn belangrijke hoofdwegen zeer gevaarlijk geworden.³⁵ De VN Veiligheidsraad nam op 14 juli 2021 een resolutie aan waarbij het VN-mandaat werd verlengd tot 15 juli 2022. In de resolutie worden de strijdende partijen ook opgeroepen om overeenstemming te bereiken over de situatie in Hodeidah en tot het realiseren van een staakt-het-vuren in Hodeidah.³⁶

Humanitair

De humanitaire situatie in Jemen is sterk verslechterd. Zo'n 21 miljoen Jemenieten, waaronder 11,3 miljoen kinderen, hebben acute humanitaire hulp en bescherming nodig. Er is hongersnood onder de bevolking, niet zozeer omdat er geen voedsel is, maar omdat de bevolking het voedsel niet kan betalen. Door de ineenstorting van de Jemenitische economie en de devaluatie van de valuta daalt het inkomen van mensen in razend tempo en stijgt de armoede onder de bevolking.³⁷

3.2.1.4 Syrië

Strijd duurt voort

In de oppositieregio Idlib is sprake van een toename van bombardementen door de Syrische autoriteiten. Hierbij vallen met regelmaat burgerslachtoffers. President Assad heeft na zijn herverkiezing in mei herhaald dat 'het bevrijden van die delen van het vaderland die dat nog niet zijn, topprioriteit' heeft.³⁸ Driekwart van de bevolking in de regio Idlib is afhankelijk van humanitaire steun; 1,6 miljoen mensen leven daar in kampen of in *informal settlements*.³⁹ De VN-Veiligheidsraad heeft ingestemd met verlenging van een jaar van het hulpprogramma voor Idlib vanuit Turkije. Rusland dreigde een veto hierover uit te spreken.⁴⁰

³² The Guardian, 26-08-2021, Pathway to freedom: hostile journey awaits Afghans fleeing the Taliban, 27-08-2021, <https://www.theguardian.com/world/2021/aug/26/hostile-journey-awaits-afghans-fleeing-taliban-treacherous-route-people-smugglers>

³³ The Hill, 18-08-2021, Iran closes border to fleeing Afghans, 27-08-2021, <https://thehill.com/policy/international/568421-iran-closes-border-to-fleeing-afghans>

³⁴ Security Council Report, *July 2021 Monthly Forecast, Yemen*, 30 juni 2021, <https://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2021-07/yemen-32.php>

³⁵ United Nations News, *No end to Yemen civil war on the horizon, senior UN official briefs Security Council*, 23 augustus 2021, <https://news.un.org/en/story/2021/08/1098272>

³⁶ Security Council Report, *August 2021 Monthly Forecast, Yemen*, 30 juli 2021, <https://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2021-08/yemen-33.php>

³⁷ United Nations News, *No end to Yemen civil war on the horizon, senior UN official briefs Security Council*, 23 augustus 2021, <https://news.un.org/en/story/2021/08/1098272>

³⁸ Al-Jazeera, 22-07-2021, Syrian gov't shelling in Idlib kills seven members of same family, 23-08-2021,

<https://www.aljazeera.com/news/2021/7/22/syrian-govt-shelling-in-idlib-kills-seven-members-of-same-family>

³⁹ Daily Sabah, 01-08-2021, Assad regime, Russia continue to target Syria's Idlib, 23-08-2021, <https://www.dailysabah.com/world/syrian-crisis/assad-regime-russia-continue-to-target-syrias-idlib>

⁴⁰ Al-Jazeera, 09-07-2021, UN Security Council extends Syria cross-border aid, 23-08-2021, <https://www.aljazeera.com/news/2021/7/9/un-security-council-extends-syria-cross-border-aid-for-12-months>

In delen van de stad Daraa in het zuiden van Syrië wordt opnieuw gevochten tussen rebellen en regeringstroepen en is er (opnieuw) sprake van belegeringen door de autoriteiten.⁴¹

Bijna driekwart van de Syrische bevolking kampt met voedselonzekeerheid. Oorzaken zijn een steeds slechter wordende economische situatie (mede veroorzaakt door de Covid-pandemie), de financiële ineenstorting van Libanon, Amerikaanse sancties en hoge inflatie. Subsidies op brood en brandstof worden afgebouwd waardoor deze producten snel duurder worden.⁴² Syrië wijt de economische problemen aan de Westerse sancties en aan bevroren Syrische tegoeden in Libanese banken.⁴³

Opvang van Syriërs in Jordanië

Het aantal geregistreerde Syrische vluchtelingen in Jordanië is min of meer gelijk gebleven met bijna 670.000 personen.⁴⁴ Het totale aantal wordt op het dubbele geschat.⁴⁵ Van de Syriërs die buiten een vluchtelingenkamp verblijven, leeft volgens de VN 83% onder de armoedegrens.⁴⁶ Begin juni 2021 heeft het World Food Programme aangekondigd dat vanwege geldgebrek vanaf juli 21.000 Syriërs in Jordanië geen voedselhulp meer zullen krijgen, terwijl een kwart reeds kampt met voedselonzekeerheid en tweederde aan de rand hiervan staat.⁴⁷

De Covid-19 pandemie heeft grote gevolgen voor Syrische vluchtelingen: meer werkloosheid, meer armoede en meer voedselonzekeerheid. Meer ouders eten minder om hun kinderen nog te kunnen voeden.⁴⁸

Opvang van Syriërs in Libanon

De recentste UNHCR-cijfers voor opvang van Syriërs in Libanon zijn van maart 2021: 855.000 geregistreerde Syrische vluchtelingen.⁴⁹ Negen van de tien Syrische vluchtelingen in Libanon zijn arm en hebben te maken met voedselonzekeerheid, 77% van de vluchtelingen bezuinigt op eten. Syrische huishoudens lenen systematisch geld en de ontvangen humanitaire hulp dekt minder dan de helft van de basisbehoeften van een gezin. Huisvesting en medische zorg zijn onvoldoende.⁵⁰ Spanningen tussen gemeenschappen nemen toe. Mede als gevolg van de diepe economische crisis in Libanon keert de publieke opinie zich tegen de Syrische vluchtelingen: zij zouden banen inpikken door voor lagere lonen te werken en daarnaast financiële steun van de Verenigde Naties krijgen.⁵¹

3.2.2 Afrika

3.2.2.1 Algerije

Protesten gingen door

De protesten tegen de gevestigde politieke orde bleven doorgaan. De politie trad steeds vaker hard op tegen demonstranten, vooral aan de vooravond van de verkiezingen. Honderden activisten

⁴¹ Al-Monitor, 30-07-2021, Fighting between government, rebels intensifies in Syria's Daraa, 27-08-2021, <https://www.al-monitor.com/originals/2021/07/fighting-between-government-rebels-intensifies-syrias-daraa>

TRTWorld, 02-07-2021, Siege: Desperation in Syria's Daraa as Assad reverts to his old ways, 27-08-2021, <https://www.trtworld.com/magazine/siege-desperation-in-syria-s-daraa-as-assad-reverts-to-his-old-ways-48032>

⁴² The New Humanitarian, 29-07-2021, Syria's 'bread crisis' in graphs, 23-08-2021, <https://www.thenewhumanitarian.org/maps-and-graphics/2021/7/29/syrias-bread-crisis-in-graphs>

Financial Times, 16-06-2021, Syria's perfect economic storm should not be ignored, 27-08-2021, <https://www.ft.com/content/b06ad848-1066-447c-9d33-a83daad3a080>

⁴³ The Arab Weekly, 17-07-2021, Assad says Syria's economy 'depressed' by funds frozen in Lebanon, 27-08-2021, <https://thearabweekly.com/assad-says-syrias-economy-depressed-funds-frozen-lebanon>

⁴⁴ UNHCR, 31-07-2021, Syria Regional Refugee Response Jordan, 16-08-2021, <https://data2.unhcr.org/en/situations/syria/location/36>

⁴⁵ Grofin, 17-06-2021, Impact of COVID-19 on Syrian refugees, 16-08-2021, <https://grofin.com/impact-of-covid-19-on-syrian-refugees/>

⁴⁶ ECHO, 21-06-2021, Jordan, 16-08-2021, file:///H:/Downloads/jordan_2021-07-02.pdf

⁴⁷ WFP, 03-06-2021, Funding crunch forces WFP to scale back food assistance to Syrian refugees in Jordan, 16-08-2021, <https://www.wfp.org/news/funding-crunch-forces-wfp-scale-back-food-assistance-syrian-refugees-jordan>

⁴⁸ Grofin, 17-06-2021, Impact of COVID-19 on Syrian refugees, 16-08-2021, <https://grofin.com/impact-of-covid-19-on-syrian-refugees/>

⁴⁹ UNHCR, 05-08-2021, Syria Regional Refugee Response, 16-08-2021, <https://data2.unhcr.org/en/situations/syria>

⁵⁰ ECHO, 29-07-2021, Lebanon, 20-08-2021, file:///H:/Downloads/lebanon_2021-08-04.pdf

⁵¹ NHKWorld, 09-08-2021, As pandemic deepens economic despair in Lebanon, refugee population faces brunt of public ire, 20-08-2021, <https://www3.nhk.or.jp/nhkworld/en/news/backstories/1710/>

Syria Justice and Accountability Center, 05-08-2021, Lebanon's Economic Turmoil: Syrians face Unique Vulnerabilities, 23-08-2021, <https://syriaaccountability.org/updates/2021/08/05/lebanons-economic-turmoil-syrians-face-unique-vulnerabilities/>

werden vastgehouden in verband met de Hirak-beweging, waaronder vooraanstaande oppositiefiguren. Het is inmiddels vereist dat verantwoordelijken van demonstraties zich voorafgaand aan de demonstraties aanmelden. Dit is een onmogelijke eis voor de Hirak-beweging omdat zij stelt geen formeel leiderschap te hebben. Een nieuw presidentieel decreet vergemakkelijkt de vervolging van Hirak-activisten door de definitie van terrorisme in het strafwetboek te wijzigen.^{52,53}

Verkiezingen

Op 12 juni is een nieuw parlement gekozen. Verschillende oppositiepartijen en de Hirak-beweging hadden opgeroepen de verkiezingen te boycotten. De regeringspartij Front de Libération Nationale (FLN) blijft de grootste partij, maar verloor wel 50 zetels. De Rassemblement National Démocratique (RND) (traditioneel gelieerd aan de FLN) won 57 zetels. De derde politieke macht is de MSP, een gematigd Islamitische partij. De opkomst bij de verkiezen van 23 procent van de kiesgerechtigden was een historisch dieptepunt.⁵⁴ President Tebboune heeft voormalig minister van Financiën Abderrahmane als premier benoemd.⁵⁵ In het nieuwe kabinet dat begin juli is aangetreden, behouden de meeste ministers uit de vorige regering hun post.⁵⁶

Algerije als transitland

Volgens IOM heeft Algerije sinds midden juli 2021 meer dan 1200 West-Afrikaanse migranten naar Niger verdreven. Op 14 juli kondigde de Algerijnse president aan dat de grens met Niger na 16 maanden weer geopend werd. De grens was gesloten vanwege reisbeperkingen in het kader van de corona-epidemie.⁵⁷

3.2.2.2 Eritrea

Invloed van conflict in Tigray

Sinds de vorige Migratieradar is de binnenlandse politieke situatie in Eritrea opnieuw nauwelijks gewijzigd. De belangrijkste redenen waarom mensen het land willen ontvluchten gelden dus onverminderd. Inmiddels is nog duidelijker geworden dat de gewelddadigheden in de aan Eritrea grenzende Ethiopische deelstaat Tigray en de betrokkenheid van Eritrese militairen daarbij zeer ernstige gevolgen hebben gehad voor de Eritrese vluchtelingen in Ethiopië. Veruit de meeste vluchtelingenkampen voor Eritrese vluchtelingen bevonden zich in Tigray.

Twee noordelijk gelegen kampen zijn volledig verwoest. De kampen zijn verlaten en alle vluchtelingen zijn of gevlucht naar één van de zuidelijker gelegen kampen, vermoord of onder dwang naar Eritrea teruggebracht. De ARRA (*Administration of Refugee and Returnee Affairs*) verklaarde op 14 juli 2021 dat 9.000 Eritrese vluchtelingen waren herplaatst naar zuidelijker gelegen kampen. Zo'n 5.000 vluchtelingen zouden in Addis Abeba geregistreerd zijn. Er zou een nieuw kamp gebouwd worden in Nood-Gondar, maar dat kamp was eind augustus 2021 nog in aanbouw. Van tussen 11.000-20.000 Eritrese vluchtelingen zou het lot half augustus 2021 nog volledig onbekend zijn.⁵⁸ Op dit moment valt nog niet te voorspellen wat de gevolgen van de ontwikkelingen in Ethiopië zullen zijn voor de stabiliteit in de regio, de Eritrese vluchtelingen in Ethiopië en het aantal Eritreeërs dat vanuit Ethiopië doorreist richting Europa en mogelijk ook Nederland.

3.2.2.3 Ethiopië

Strijd in Tigray voortgezet en uitgebreid

De in de vorige Migratieradar beschreven politiek instabiele situatie in Ethiopië, met name in de deelstaat Tigray heeft zich de afgelopen maanden voortgezet en uitgebreid. De deelstaat Tigray, inclusief de hoofdstad Mekelle, is na een opmars van het *Tigrayan Defence Force/Tigray People's Liberation Front* (TDF/TPLF) sinds 28 juni 2021 weer grotendeels onder haar bestuur gekomen. Het

⁵² France24, [Algeria opposition arrests, police clampdown on eve of polls - France 24](#), 11-6-2021; Amnesty International, [Algeria: Scores detained in escalation of crackdown against activists | Amnesty International](#) 24-6-2021

⁵³ Middle East Monitor, 5-5-2021, [Algeria: 230 firefighters suspended, accused of treason for protesting – Middle East Monitor](#)

⁵⁴ Le Point, [Algérie/élections: victoire du parti au pouvoir mais abstention record - Le Point](#) 15-6-2021

⁵⁵ Jeune Afrique, [Algérie : Abdelmadjid Tebboune nommé Aymen Benabderrahmane Premier ministre – Jeune Afrique](#), 30-6-2021

⁵⁶ France24, 7-7-2021, [Algeria's President Tebboune announces new government \(france24.com\)](#)

⁵⁷ Middle East Monitor, IOM: [Algeria deports more than 1,200 migrants to Niger – Middle East Monitor](#) 28-7-2021

⁵⁸ Ministerie van Buitenlandse Zaken, Thematisch Ambtsbericht Tigray, augustus 2021.

Ethiopische federale leger trok zich, onder het mom van een unilateraal humanitair staakt-het-vuren, terug uit Tigray (de gevolgen voor de Eritrese vluchtelingen van de strijd in Tigray worden beschreven bij de informatie over [Eritrea](#)). Na het heroveren van Tigray door het TDF/TPLF verplaatste de strijd zich over de regionale grenzen van Tigray naar de zuidelijker gelegen aangrenzende deelstaten. De strijd in Ethiopië zou aan duizenden mensen het leven hebben gekost, tienduizenden Ethiopiërs zijn gevlucht naar Sudan en ruim 2 miljoen Ethiopiërs zijn intern ontheemd geraakt. Volgens de VN dreigt in Tigray, naast het geweld, de grootste hongersnood in 15 jaar tijd.

Verkiezingen

Ondanks de gewelddadigheden hebben de meermaals uitgestelde landelijke parlementsverkiezingen in Ethiopië in juni 2021 alsnog plaatsgevonden. Op 21 juni 2021 behaalde de *Prosperity Party* van regerend premier Abiy daarbij een zeer grote overwinning. Verschillende oppositiepartijen boycotten overigens de verkiezingen. In twee van de tien regionale deelstaten, waaronder Tigray, evenals in enkele andere regio's, kon er op 21 juni niet gestemd worden, onder andere vanwege de veiligheidssituatie.⁵⁹ Op dit moment valt nog niet te voorspellen wat de gevolgen van de ontwikkelingen in Ethiopië zullen zijn voor de stabiliteit in de rest van het land, de regio en eventueel daaruit voortkomende vluchtelingenstromen.

3.2.2.4 Libië

Politieke en militaire ontwikkelingen

Inspanningen om op politiek niveau eensgezindheid en vertrouwen op te bouwen duurden voort in dit tertaal.⁶⁰ In maart droegen de premiers in Tripoli en Benghazi de macht officieel over aan de Regering van Nationale Eenheid, de GNU. Het land is militair gezien nog opgedeeld in verschillende controlegebieden. Verkiezingen in Libië staan gepland voor december 2021.

ISIS voerde in juni de eerste aanslag uit sinds een jaar. Er was nog steeds sprake van onwettige arrestaties, detenties, verdwijningen, marteling en moord van burgers, ambtenaren, journalisten, verdedigers van mensenrechten en andere leden van de burgermaatschappij. In Tripoli botsten rivaliserende milities in juli waarbij ook drie burgers omkwamen. In het zuiden van Libië bevindt zich een Tjaadse rebellengroep die op 11 april de grens overstak en poogde de Tsjaadse president af te zetten.⁶¹

Migrantenpopulatie

Er was een geringe toename in het aantal migranten in Libië maar het aantal was nog wel lager dan voor de pandemie. Deze geringe toename kwam waarschijnlijk onder andere door een geleidelijke versoepeling van mobiliteitsbeperkingen sinds het begin van het vaccinatieprogramma halverwege april en de verbetering van de veiligheidssituatie. Het herstel van de lokale economie gaat langzaam. Dit raakt ook migranten in Libië. Het percentage werklozen onder migranten daalde iets (van 22 naar 20%) maar bleef hoger dan voor de pandemie en leidde tot voedselonzeekerheid.

3.2.2.5 Marokko

Demonstraties en kritiek op de Marokkaanse autoriteiten

Mensenrechtenorganisaties hadden kritiek op de Marokkaanse rechtspraak nadat een onderzoeksjournalist werd veroordeeld tot zes jaar celstraf voor spionage en verkrachting. Mensenrechtenorganisaties stellen dat de onderzoeksjournalist is veroordeeld vanwege zijn

⁵⁹ Ministerie van Buitenlandse Zaken, Thematisch Ambtsbericht Tigray, augustus 2021.

⁶⁰ UNSMIL, *UNSMIL STATEMENT ON THE RELEASE OF DETAINEES AND RESUMPTION OF WATER SUPPLY*, 21 april 2021; *UNSMIL CONDEMNS LATEST OBSTRUCTION OF THE MAN-MADE RIVER*, 17 augustus 2021; *UNSMIL JOINS JOINT MILITARY COMMISSION IN CONDEMNING ACT OF HATRED ON COASTAL ROAD*, 6 augustus 2021; International Crisis Group, CrisisWatch, March 2021; July 2021.

⁶¹ UNSMIL, *UNSMIL CALLS ON ALL PARTIES IN LIBYA TO FOCUS THEIR EFFORTS ON MAINTAINING CALM AND STABILITY IN THE COUNTRY*, 18 april 2021; *LPDF TO HOLD A VIRTUAL MEETING ON 11 AUGUST TO DISCUSS THE PROPOSALS BRIDGING COMMITTEE OUTCOMES TRANSMITTED TODAY BY SPECIAL ENVOY FOR LIBYA*, 5 augustus 2021; UNSMIL, *UNSMIL CONDEMNS THE ABDUCTION AND DISAPPEARANCE OF SENIOR GOVERNMENT OFFICIAL*, 10 augustus 2021; International Crisis Group, CrisisWatch April; May; June 2021.

journalistieke werkzaamheden.⁶² De Marokkaanse autoriteiten zouden gebruik hebben gemaakt van spionagesoftware Pegasus wat door henzelf wordt ontkend.⁶³

Begin augustus hebben honderden mensen gedemonstreerd na de dood van een man die zichzelf in brand stak, nadat hij een boete had gekregen voor het niet dragen van een mondkapje en zijn voedselkar in beslag werd genomen. De protesten namen vervolgens af, maar toch vragen internationale waarnemers zich af of de dood van deze man zou kunnen leiden tot grootschaligere protesten in het land.⁶⁴

Ter gelegenheid van een vijftal (nationale) feestdagen in de maanden mei, juli en augustus heeft de Marokkaanse koning gratie verleend aan ruim 3500 veroordeelden⁶⁵ waaronder ook 19 personen die veroordeeld werden wegens de Hirak-protesten.⁶⁶

Marokko als transitland

Nadat Spanje in april dit jaar een medische behandeling bood aan de leider van Polisario werd de relatie tussen de landen op scherp gezet (zie Migratieradar T1 2021). De Marokkaanse autoriteiten beschouwen de leider van Polisario als een staatsvijand en lieten in mei als reactie op het verlenen van medische hulp meer dan 10.000 migranten de grens met Ceuta oversteken. Spanje zegt duizenden migranten te hebben teruggestuurd naar Marokko, maar er zijn ook migranten achtergebleven in het vluchtelingenkamp van Ceuta of op straat.⁶⁷ Zo ook een groep van ongeveer 700 alleenstaande minderjarigen. Half augustus zijn de Spaanse autoriteiten begonnen, na overeenstemming met Marokko, deze minderjarigen eveneens terug te sturen.⁶⁸ Momenteel varen er geen veerboten tussen Spanje en Marokko.⁶⁹

3.2.2.6 Nigeria

Opstand noordoostelijke regio

Volgens een in juni uitgebracht rapport van de United Nations Development Programme (UNDP) zouden tot 2030 ongeveer 1,1 miljoen levens verloren kunnen gaan als de opstand in de noordoostelijke regio voortduurt. De opstand door islamitische groeperingen, waaronder Boko Haram, heeft al tienduizenden slachtoffers gemaakt.⁷⁰ De situatie in de regio lijkt er niet stabiel op te worden nu de Tsjaadse president Idriss Deby in april om het leven kwam bij een aanslag tijdens een bezoek aan zijn troepen. Onder zijn leiding werden Tsjadische troepen de belangrijkste regionale kracht in de strijd tegen ISIL, aan al-Qaeda gelieerde groeperingen en Boko Haram.⁷¹

Ook spanningen in zuidoostelijk deel van Nigeria

Naast de aanhoudende problemen in het noordoosten van het land, dreigt het ook onrustig te worden in het zuidoostelijk deel van Nigeria nadat de leider van de afscheidingsbeweging IPOB (Indigenous People of Biafra) is gearresteerd. De leider strijdt voor een onafhankelijke Biafra en is eerder al aangeklaagd in 2015. Hij verdween in 2017 nadat zijn huis in de deelstaat Abia door soldaten was

⁶² FIDH, *Maroc : L'arrestation du journaliste Omar Radi s'inscrit dans un contexte de harcèlement judiciaire continu*, d.d. 10 augustus 2020, NRC, *Marokkaanse journalist Omar Radi veroordeeld tot zes jaar celstraf*, d.d. 19 juli 2021

⁶³ De Volkskrant, *Kritisch journalist Omar Radi las zijn apps in de krant terug. Nu veroordeelt Marokko hem tot zes jaar cel*, d.d. 21 juli 2021

⁶⁴ Deutsche Welle, *Is Morocco's 'Arab Spring' moment finally here?*, d.d. 12 augustus 2021

⁶⁵ Maroc.ma, *Royal Pardon To 810 People on Occasion of Eid Al Fitr*, d.d. 12 mei 2021;

Maroc.ma, *Royal Pardon for 761 People on Occasion of Eid Al Adha*, d.d. 20 juli 2021;

Maroc.ma, Morocco World News, *King Mohammed VI Pardons 1,243 People Ahead of Throne Day*, d.d. 29 juli 2021;

Maroc.ma, *Revolution of the King and the People: Royal Pardon for 371 People*, d.d. 19 augustus 2021;

Maroc.ma, *HM the King Pardons 486 People on Youth Day*, d.d. 20 augustus 2021

⁶⁶ Morocco World News, *Eid Al-Fitr: 17 Hirak Detainees Receive Morocco's Royal Pardon*, d.d. 12 mei 2021

⁶⁷ De Volkskrant, *Waarom Marokko de achttuizend migranten die naar Spanje zwommen niet tegenhield*, d.d. 18 mei 2021;

Deutsche Welle, *Why is a crisis unfolding in Ceuta?*, d.d. 20 mei 2021;

De Volkskrant, *Bedrijven failliet, families gescheiden: de grens tussen Spanje en Marokko zit dicht*, d.d. 18 augustus 2021

⁶⁸ Reuters, *Spain starts returning Moroccan minors after Ceuta migration crisis*, d.d. 13 augustus 2021

⁶⁹ NRC, *Urenlang staren naar zee bij overtocht tussen Marokko en Europa*, d.d. 23 augustus 2021

⁷⁰ Premium Times, *Insecurity: Over 1 million people may die in North-east Nigeria – Report*, 26 juni 2021, <https://www.premiumtimesng.com/news/headlines/470112-insecurity-over-1-million-people-may-die-in-north-east-nigeria-report.html>, geraadpleegd op 26 augustus 2021

⁷¹ Aljazeera, *Idriss Deby: Chad ruler who held on power, died battling rebels*, 20 april 2021, <https://www.aljazeera.com/news/2021/4/20/idriss-deby-chad-ruler-who-held-on-power-died-battling-rebels>, geraadpleegd op 27 augustus 2021

aangevallen.⁷² De arrestatie heeft ook in het Verenigd Koninkrijk tot een reactie geleid, aangezien de leider ook in het bezit is van de Britse nationaliteit.⁷³

3.2.2.7 Tunesië

Parlement buiten werking gesteld, president trekt macht naar zich toe

Na demonstraties van de bevolking in heel het land tegen politiek wanbestuur, heeft de Tunesische president Saïed in juli premier Mechichi met zijn regering naar huis gestuurd en het parlement buiten werking gesteld. Artikel 80 van de Tunesische grondwet rechtvaardigt deze maatregelen volgens de president in geval van "imminent gevaar voor de staat". Hij krijgt de steun van de meerderheid van de bevolking.⁷⁴ De president kondigde aan dat hij de uitvoerende macht op zich zal nemen, daarbij bijgestaan door een regering die wordt voorgezeten door een regeringsleider die hij zelf zal benoemen. Hij kondigde ook de opheffing van de parlementaire immuniteit van alle afgevaardigden aan. Hij voegde eraan toe dat hij het Openbaar Ministerie zal voorzitten.⁷⁵ Op 24 augustus heeft de president de schorsing van het parlement tot nader order verlengd evenals de opschorting van de immuniteit van wetgevers. Saïed moet zijn belofte om een nieuwe premier te benoemen nog inlossen. Hij heeft ook geen routekaart verstrekt naar herstel van het parlement.⁷⁶

Tunesië als transitland

Deutsche Welle meldt dat steeds meer Tunesiërs hun eigen boten kopen en doe-het-zelf zeereizen naar Europa organiseren in plaats van mensensmokkelaars te betalen.⁷⁷

In augustus 2021 zijn zes migranten uit Niger dood gevonden in de Tunesische woestijn. Ze zijn waarschijnlijk omgekomen van de dorst.⁷⁸ Volgens de meest recente cijfers van juni heeft de UNHCR meer dan 8.000 migranten in Tunesië geregistreerd. De overgrote meerderheid van de migranten die dit jaar door de UNHCR in Tunesië zijn geregistreerd, komt oorspronkelijk uit Ivoorkust. De in omvang tweede groep komt uit Syrië en vervolgens vormen mensen uit Guinee, Soedan en Kameroen de meest geregistreerde migranten.⁷⁹

3.2.3 Europa – Belarus

Hard beleid tegen critici

Vorig jaar augustus vonden in Belarus presidentsverkiezingen plaats. Volgens de officiële lezing werden deze gewonnen door de sinds 1994 zittende president Lukashenko. Deze uitslag werd alom betwist, ook door de OVSE.⁸⁰ De verkiezingen zouden niet eerlijk geweest zijn en niet Lukashenko maar oppositieboegbeeld Tikhanovskaya zou gewonnen hebben. Zij ontvluchtte het land kort na de verkiezingen.⁸¹ Al in de maanden voorafgaand aan, maar ook na de verkiezingen, werd repressiever opgetreden door de autoriteiten. Oppositiekandidaten, hun aanhangers, journalisten en activisten werden lastiggevallen, geïntimideerd en/of gearresteerd.⁸² Na de verkiezingen kwam er een grote landelijke demonstratiebeweging op gang. Deze werd met geweld tegemoet getreden door de autoriteiten, hierbij werden duizenden mensen gearresteerd. De demonstraties gingen desondanks

⁷² The Guardian, *Biafra separatist leader abducted by Nigeria from Kenya, say family*, 9 juli 2021, <https://www.theguardian.com/world/2021/jul/09/biafra-separatist-leader-abducted-nigeria-kenya-family-alleges-nnamdi-kanu>, geraadpleegd op 27 augustus 2021

⁷³ Reuters, *UK asks Nigeria to explain circumstances of separatist's arrest*, 20 juli 2021, <https://www.reuters.com/world/uk/uk-asks-nigeria-explain-circumstances-separatists-arrest-2021-07-20/>, geraadpleegd op 27 augustus 2021

⁷⁴ France24, *Tunisie : Kaïs Saïed suspend le Parlement et démet le Premier ministre Hichem Mechichi* (france24.com) 25-7-2021

⁷⁵ La Presse TN, *Saïed démet par décret présidentiel Hichem Mechichi, Brahim Bertégi et Hasna Ben Slimane* | La Presse de Tunisie 26-7-2021

⁷⁶ TAP, <https://www.tap.info.tn/en/Portal-Top-News-EN/14319159-president-kais> 24-8-2021

⁷⁷ Deutsche Welle, *To get to Europe, Tunisian migrants turn to 'self-smuggling'* | Middle East | News and analysis of events in the Arab world | DW | 11.08.2021

⁷⁸ Infomigrants, *Six migrants found dead in Tunisian desert - InfoMigrants* 13-8-2021

⁷⁹ UNHCR, factsheet juni 2021, [UNHCR](https://www.unhcr.org/refugees-and-migrants)

⁸⁰ OVSE. 29 oktober 2020. *OSCE Rapporteur's Report under the Moscow Mechanism on Alleged Human Rights Violations related to the Presidential Elections of 9 August 2020 in Belarus* <https://www.osce.org/files/f/documents/2/b/469539.pdf>

⁸¹ The Atlantic. 2 augustus 2020. *Anger and Protest Over a Presidential Election in Belarus*. <https://www.theatlantic.com/photo/2020/08/photos-anger-and-protest-over-presidential-election-belarus/615451/>;

BBC. 12 augustus 2020. *Belarus election: Opposition leader Tikhanovskaya left 'for sake of her children'*. <https://www.bbc.com/news/world-europe-53733330>

⁸² Human Rights Watch. 15 juli 2021. *Belarus: Unprecedented Raids on Human Rights Defenders*. <https://www.hrw.org/news/2021/07/15/belarus-unprecedented-raids-human-rights-defenders>

maandenlang door. Het lastigvallen, intimideren en arresteren van journalisten, mensenrechtenactivisten, mensenrechtenorganisaties en critici, gaat nog steeds door. Als reactie op een arrestatie van een journalist legde de EU sancties op aan Belarus.⁸³

In december 2020 sloot Belarus de grenzen voor personen die wilden uitreizen, officieel om de verspreiding van covid-19 tegen te gaan. Volgens de oppositie zijn de regels echter bedoeld om een massale uitstroom van Wit-Russen tegen te houden. Anderen wijzen erop dat Belarus bang is dat alle medisch specialisten en IT-personeel het land verlaten.⁸⁴

Belarus als transitland

Asielzoekers uit onder andere Rusland (vaak Tsjetsjenen) die over land naar Europa reizen, komen vaak door Belarus en proberen bijvoorbeeld via Brest-Terespol Polen in te reizen. Dit lukt lang niet iedereen: het merendeel van de mensen die met de trein van Brest naar Terespol reizen, wordt op de trein teruggezet.⁸⁵ De laatste maanden is het aantal niet-Belarussen, met name Afghanen en Irakezen, dat via Belarus de grens met de EU via Polen, Litouwen en Letland probeert over te steken, aanzienlijk gestegen. Men verdenkt Lukashenko ervan dat hij met opzet duizenden migranten richting de EU loodst om in de EU een crisis te veroorzaken als vergelding voor EU-sancties. Inmiddels heeft Letland de noodtoestand uitgeroepen en Litouwen en Polen plannen de bouw van een hek van prikkeldraad om deze migranten weg te houden.⁸⁶ Eind augustus 2021 zwierf een groep Afghaanse migranten weken rond in het niemandsland tussen Polen en Belarus: Polen liet ze niet binnen en Belarus wilde ze niet terugnemen.⁸⁷ Het EHRM gaf Polen en Letland eind augustus opdracht deze mensen van eten en drinken, kleding, medische voorzieningen en tijdelijke opvang te voorzien (zonder de landen te verplichten ze toe te laten op hun grondgebied).⁸⁸

3.2.4 Azië - Pakistan

Er zijn geen noemenswaardige veranderingen t.o.v. het eerste tertaal van 2021, behalve de overwinning van de Taliban in Afghanistan. Dit kan tot gevolg hebben dat er van de Afghaanse vluchtelingen naar Pakistan ook een deel doorstroomt naar Europa vanuit Pakistan.⁸⁹ Voor Pakistanen is de situatie nagenoeg gelijk gebleven.

⁸³ Amnesty International. 29 juni 2020. *Belarus: growing crackdown on human rights ahead of presidential election*. <file:///H:/Downloads/EUR4926202020ENGLISH.pdf>;

Europese Raad/ Raad van de Europese Unie. 24 juni 2021. *EU imposes sanctions on Belarusian economy*. <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/06/24/eu-imposes-sanctions-on-belarusian-economy/>

⁸⁴ Trouw. 4 juni 2021. *Wit-Rusland is één grote gevangenis geworden, bijna niemand mag het land nog uit*.

<https://www.trouw.nl/buitenland/wit-rusland-is-een-grote-gevangenis-geworden-bijna-niemand-mag-het-land-nog-uit~bb8572f5/>;
Deutsche Welle. 31 mei 2021. *Belarus enacts new rules restricting citizens from leaving*. <https://www.dw.com/en/belarus-enacts-new-rules-restricting-citizens-from-leaving/a-57731970>

⁸⁵ Human Constanta. 12 maart 2020. *Report on the situation with transit refugees in Brest (July-December 2019)*.

<https://humanconstantaby/en/report-on-the-situation-with-transit-refugees-in-brest-june-december-2019/>;

Reuters. 26 oktober 2020. *On the EU's eastern border, seeking refuge is harder for some*. <https://www.reuters.com/article/us-poland-refugees-idUSKBN27B15N>

⁸⁶ Reuters. 23 augustus 2021. *Poland to build fence, double troop numbers on Belarus border*.

<https://www.reuters.com/world/europe/poland-build-fence-belarus-border-halt-migrants-2021-08-23/>

⁸⁷ The Guardian. 10 augustus 2021. *Latvia and Lithuania act to counter migrants crossing Belarus border*.

<https://www.theguardian.com/world/2021/aug/10/latvia-and-lithuania-act-to-counter-migrants-crossing-belarus-border>;

Radio Free Europe/Radio Liberty. 24 augustus 2021. *Lithuania Wants EU Sanctions On Belarus Over Migrant Inflow*.

<https://www.rferl.org/a/lithuania-belarus-migrants-sanctions/31426130.html>;

The Guardian. 29 augustus 2021. *Fears grow for Afghan refugees stuck in 'Kafkaesque' Poland-Belarus standoff*.

<https://www.theguardian.com/world/2021/aug/29/fears-grow-for-afghan-refugees-stuck-in-kafkaesque-poland-belarus-standoff> ;

⁸⁸ EHRM. 25 augustus 2021. *Court indicates interim measures in respect of Iraqi and Afghan nationals at Belarusian border with Latvia and Poland*. [file:///H:/Downloads/Interim%20measures%20Poland-Latvia-Belarus%20border%20\(1\).pdf](file:///H:/Downloads/Interim%20measures%20Poland-Latvia-Belarus%20border%20(1).pdf)

⁸⁹ BBC News, 26 augustus 2021, Afghanistan: Where will refugees go after Taliban takeover?

4 (Beleids)ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden nationale en internationale (beleids)ontwikkelingen beschreven die in het tweede tertaal van 2021 ingevoerd zijn en van invloed zouden kunnen zijn op de asielinstroom naar Europa dan wel naar Nederland. Ook al zullen de meeste ontwikkelingen niet op korte termijn een impact hebben op de asielinstroom in Nederland, ze zijn wel van belang om in de gaten te blijven houden.

4.1 (Beleids)ontwikkelingen in Europa

4.1.1 Asielbeleid t.a.v. specifieke nationaliteiten

Syriërs

Eerder verklaarde Denemarken Damascus en de regio van Damascus als veilig gebied en startte herbeoordelingen van aan Syriërs verstrekte verblijfsvergunningen.⁹⁰ Inmiddels hebben ten minste 39 Syriërs een definitief besluit ontvangen en zijn in terugkeercentra geplaatst. In deze centra mogen ze noch werken noch onderwijs volgen.⁹¹

Afghanen

Naar aanleiding van ontwikkelingen in Afghanistan heeft het toenmalige Afgaanse Ministerie van Vluchtelingen en Repatriëring Europa in juli verzocht om gedwongen terugkeer van Afghanen gedurende drie maanden te stoppen. In ieder geval Finland, Zweden en Noorwegen hebben toegezegd gedwongen terugkeer naar Afghanistan te bevroeren.⁹² Oostenrijk, België, Denemarken, Duitsland, Griekenland en Nederland hebben begin augustus een gezamenlijke brief aan de Europese Commissie gestuurd. Ze benadrukken het belang van het terug naar Afghanistan kunnen zenden van personen die geen daadwerkelijke bescherming behoeften en verzochten de Commissie de dialoog met Afgaanse partners hierover aan te gaan.⁹³ Dit was voor de snelle verovering van Afghanistan door de Taliban, die leidde tot de inname van Kabul op 15 augustus (zie ook 4.2.1). Als gevolg daarvan hebben veel landen te midden van chaotische omstandigheden evacuatie uitgevoerd van Afghanen die voor hen gewerkt hadden, hun familieleden en van hun in Afghanistan verblijvende staatsburgers.⁹⁴

4.1.2 Algemeen asiel- en migratiebeleid

Denemarken

Denemarken heeft een wet aangenomen die het mogelijk maakt aanvragers buiten Europa op te vangen⁹⁵ en heeft met Rwanda een Memorandum of Understanding getekend waarin beide landen het huidige asielsysteem als oneerlijk en onethisch karakteriseren.⁹⁶

Ook heeft het Deense Parlement de wet Terugkeer uitgeprocedeerde asielzoekers aangenomen. Deze wet maakt het onder andere mogelijk personen van wie een asielaanvraag in eerste instantie

⁹⁰ IND, juni 2021, Migratieradar T1: januari - april 2021.

⁹¹ Ullah, A., 13 juni 2021, 'Killed our motivation to live': Syrians left heartbroken as they face deportation from Denmark, 10 september 2021, <https://www.middleeasteye.net/news/denmark-syria-refugees-deportation-prison-torture>.

⁹² InfoMigrants, 19 juli 2021, Sweden follows Finland, suspends deportations to Afghanistan, 15 september 2021, <https://www.infomigrants.net/en/post/33684/sweden-follows-finland-suspends-deportations-to-afghanistan>

⁹³ EuroNews, 10 augustus 2021, Six EU countries want to keep forced return of Afghans despite Taliban offensive, 15 september 2021, <https://www.euronews.com/2021/08/10/six-eu-countries-want-to-keep-forced-return-of-afghans-despite-taliban-offensive>

⁹⁴ Politico, 16 augustus 2021, Europe scrambles to rescue staff as Taliban take Afghanistan, 15 oktober 2021, <https://www.politico.eu/article/eu-rescue-staff-taliban-afghanistan/>

Reuters, 30 augustus 2021, Factbox: Evacuations from Afghanistan by country, 15 oktober 2021, <https://www.reuters.com/world/evacuations-afghanistan-by-country-2021-08-26/>

⁹⁵ Trouw, 3 juni 2021, Mensenrechtenactivisten woedend over Deens plan om asielzoekers in Rwanda op te vangen, 14 september 2021, <https://www.trouw.nl/buitenland/mensenrechtenactivisten-woedend-over-deens-plan-om-asielzoekers-in-rwanda-op-te-vangen~bde9e28/>

⁹⁶ Euronews, 6 mei 2021, Does Denmark want to send its refugees to Rwanda? 14 september 2019, <https://www.euronews.com/2021/05/06/does-denmark-want-to-send-its-refugees-to-rwanda>

is afgewezen DKK 20.000, ongeveer €2700, te bieden in ruil voor het afzien van een hoger beroep en een terugkeer naar huis.⁹⁷

Verenigd Koninkrijk

Het Verenigd Koninkrijk heeft een wet aangenomen die een belangrijk onderdeel is van het plan om het asielsysteem eerlijker en effectiever te maken, illegaal inreizen te ontmoedigen en personen zonder rechtmatig verblijf uit te zetten.⁹⁸ Zo kunnen personen die illegaal het VK ingereisd zijn daarvoor een gevangenisstraf van maximaal zes maanden tot vier jaar krijgen en is het gemakkelijker een aanvrager van asiel naar een ander veilig land te brengen in afwachting van de behandeling van de aanvraag.⁹⁹

Denemarken en het Verenigd Koninkrijk

In lijn met wijzigingen die *Denemarken* en *het Verenigd Koninkrijk* in hun asielbeleid doorgevoerd hebben, zijn beide landen in gesprek over het gezamenlijk opzetten van een opvangcentrum in Afrika voor mensen die bij de Deense en Britse autoriteiten asiel aanvragen.¹⁰⁰

4.1.3 Irreguliere migratiestromen

Van Marokko naar Spanje

Na de eerdere instroom van migranten uit Marokko in de Spaanse exclave Ceuta hebben regionale autoriteiten in Spanje besloten 200 alleenstaande minderjarigen op het vasteland te vestigen.¹⁰¹ Ook is het gestarte, massale, terugsturen van kinderen naar Marokko bevroren na een rechterlijke uitspraak dat procedurele waarborgen ook gerespecteerd moeten worden in uitzonderlijke omstandigheden.¹⁰² Het Europese Parlement heeft een door de Spaanse partij Ciudadanos ingediende resolutie aangenomen. Het Parlement veroordeelt het gebruik van alleenstaande minderjarigen als middel om politieke druk uit te oefenen en verzoekt Marokko hiermee te stoppen.¹⁰³ De Marokkaanse koning heeft aangekondigd samen te willen werken met Europese landen om het vraagstuk van ongebeleide, Marokkaanse minderjarigen in Europa op te lossen.¹⁰⁴

Van Tunesië en Libië naar Italië

Italië overlegt met de EU, Tunesië en Libië over migranten die via de Middellandse Zee naar Italië komen. Als onderdeel van hun pogingen om migratie van Tunesië naar Italië te voorkomen, hebben Italië en de EU toegezegd Tunesië te helpen met het verbeteren van de economische en sociale moeilijkheden waarin het land verkeert.¹⁰⁵ In een overleg tussen de Italiaanse en Libische autoriteiten benadrukten beide hun onderlinge samenwerking wat betreft irreguliere migratie.¹⁰⁶ Italië heeft aangekondigd 500 personen van Libië naar Italië over te brengen.¹⁰⁷

⁹⁷ Udlændinge- og Integrationsministeriet, 20 mei 2021, Nu er Danmarks første hjemrejselov vedtaget, 15 september 2021, <https://uim.dk/nyheder/nu-er-danmarks-forste-hjemrejselov-vedtaget>

⁹⁸ Home Office, 6 juli 2021, Policy paper: Nationality and borders bill: Factsheet.

⁹⁹ Patel, P., 19 juli 2021, Home Secretary opening speech for Nationality and borders bill.

¹⁰⁰ Breitbart, 18 juni 2021, UK in talks with Denmark to establish migrant holding centre in Africa: Report, 15 september 2021, <https://www.breitbart.com/europe/2021/06/28/uk-in-talks-with-denmark-to-establish-migrant-holding-centre-in-africa-report/>

¹⁰¹ InfoMigrants, 26 mei 2021, Around 200 unaccompanied Moroccan children are to be transferred from the Spanish enclave Ceuta in North Africa to mainland Spain, 17 september 2021, <https://www.infomigrants.net/en/post/32516/spain-transfers-200-moroccan-children-from-ceuta?preview=1622030602457>

¹⁰² ECRE, 27 augustus 2021, ECRE Weekly bulletin, 17 september 2021, <https://mailchi.mp/ecre/ecre-weekly-bulletin-27082021?e=a3cc5e8bb0#Atlantic%20Route%20and%20Spain>

¹⁰³ InfoMigrants, 14 juni 2021, Europe rejects Morocco's 'political' use of migrants against Spain, 21 september 2021, <https://www.infomigrants.net/en/post/32908/europe-rejects-moroccos-political-use-of-migrants-against-spain>

The North Africa Post, 10 juni 2021, European Parliament confirm strategic importance of Morocco-EU partnership, 15 september 2021, <https://northafricapost.com/50329-european-parliament-confirms-strategic-importance-of-morocco-eu-partnership.html>

¹⁰⁴ Atalayar, 1 juni 2021, Mohammed VI orders an end to the problem of unaccompanied minors in Europe, 15 september 2021, <https://atalayar.com/en/content/mohamed-vi-orders-end-problem-unaccompanied-minors-europe>

¹⁰⁵ AP News, 20 mei 2021, Italy, EU vow to support Tunisia's economy to stem migration, 14 september 2021, <https://apnews.com/article/africa-tunisia-italy-europe-health-b0d0fc7715d7721279772a1cab1481c1>

¹⁰⁶ Xinhua, 5 augustus 2021, Libya, Italy discuss illegal migration, 14 september 2021, http://www.xinhuanet.com/english/africa/2021-08/05/c_1310108145.htm

¹⁰⁷ InfoMigrants, 18 juni 2021, Italy announced humanitarian corridor to bring 500 migrants from Libya, 17 september 2021, <https://www.infomigrants.net/en/post/33036/italy-announces-humanitarian-corridor-to-bring-500-migrants-from-libya>

Van Belarus naar de EU

Naar aanleiding van de verhoogde instroom in Litouwen, vanuit Belarus, stelt de Europese Commissie 36,7 miljoen euro beschikbaar aan Litouwen. Dit bedrag dient als noodsteun voor de verbetering van opvangfaciliteiten en –diensten. Ook heeft de EU de aanwezigheid van Frontex in het gebied opgevoerd.¹⁰⁸

Van Frankrijk naar het VK

In lijn met de gewijzigde wetgeving in het Verenigd Koninkrijk hebben het VK en Frankrijk een overeenkomst gesloten die migratie via het kanaal tussen beide landen moet voorkomen. Het VK betaalt Frankrijk £54 miljoen, ongeveer €63 miljoen, waarmee Frankrijk meer veiligheidstroepen langs de kust kan plaatsen en de nieuwste bewakingsapparatuur kan gebruiken.¹⁰⁹ Ook heeft het VK aangekondigd het terugsturen van boten met immigranten naar Frankrijk goed te zullen keuren, tot ongenoegen van Frankrijk.¹¹⁰

4.1.4 Verdeling asielmigranten

EU-lidstaten

Italië heeft een beroep op de EU gedaan om te helpen bij het vinden van een oplossing voor het redden van migranten op zee. Italië wil onder andere een verplichte verdeling van immigranten over andere EU-lidstaten¹¹¹ en de Europese Commissie heeft een beroep op andere lidstaten gedaan na recente aankomsten.¹¹²

Turkije, Griekenland en EU

Griekenland heeft Turkije als veilig land aangemerkt om asiel aan te vragen voor mensen uit Syrië, Afghanistan, Pakistan, Bangladesh en Somalië.¹¹³ Ook zijn er geluiden vanuit het VK, Duitsland en de EU om Turkije een belangrijke rol te laten spelen in de opvang van (toekomstige) vluchtelingen uit Afghanistan. Turkije heeft laten weten noch de capaciteit te hebben noch een (transit)vluchtelingenkamp te zijn.¹¹⁴

Eerdere afwijzingen in Denemarken en Noorwegen

In Duitsland was een asielaanvraag als niet ontvankelijk beoordeeld omdat de aanvrager eerder een afwijzing van de Deense autoriteiten had ontvangen. Een administratieve rechtbank heeft geoordeeld dat deze beoordeling onterecht was, aangezien Denemarken niet volledig gebonden is aan Europese asielwetgeving.¹¹⁵ Ook oordeelde het Europese Hof van Justitie dat een aanvraag van iemand met een eerdere afwijzing in Noorwegen niet als opvolgende aanvraag in Duitsland geldt, omdat Noorwegen geen EU-lidstaat is.¹¹⁶

¹⁰⁸ Europa Nu, 11 augustus 2021, Brussel stuurt 36,7 miljoen euro aan noodhulp naar Litouwen, 14 september 2021, <https://www.europa-nu.nl/9353000/1/j9vvj9idsj04xr6/vlI9hguoyfv?ctx=vh6ukzb3nnt0>

EU Reporter Correspondent, 12 augustus 2021, Commissie keurt 36.7 miljoen euro goed ter ondersteuning van Migratie van Wit-Rusland naar Litouwen, 14 september 2021. <https://nl.eureporter.co/politics/european-commission/2021/08/12/commission-approves-e36-7-million-to-support-migration-from-belarus-into-lithuania/>

¹⁰⁹ The New York Times, 21 juli 2021, U.K. agrees to pay France £54 million to help block migrant arrivals by boat, 14 september 2021, <https://www.nytimes.com/2021/07/21/world/europe/uk-france-migrants-channel.html>

¹¹⁰ Independent, 9 september 2021, Priti Patel set to deepen rift with France by sanctioning Channel migrant boat ‘pushbacks’, 23 september 2021, <https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/migrant-boats-pushbacks-france-patel-b1916783.html>

¹¹¹ Nielsen, N., 5 augustus 2021, Itay seeks EU help on migrant boat arrivals, 14 september 2021, <https://euobserver.com/migration/152597>

¹¹² EUObserver, 11 mei 2021, Commission wants help for Italy after weekend’s migrant arrivals, 17 september 2021, <https://euobserver.com/migration/151824>

¹¹³ AP News, 7 juni 2021, Greece says many migrants in Turkey could seek asylum there, 15 september 2021, <https://apnews.com/article/turkey-middle-east-greece-europe-immigration-ba380c78c3a8b460d6192b5494963768>

¹¹⁴ VOA News, 24 August 2021, Turkey rebuffs Europe’s call to host Afghan refugees, 6 oktober 2021, [Turkey Rebuffs Europe’s Call to Host Afghan Refugees \(voanews.com\)](https://www.voanews.com/news/turkey-rebuffs-europe-call-to-host-afghan-refugees-20211006).

¹¹⁵ ELENA, 3 september 2021, ELENA Weekly legal update, 15 september 2021, <https://mailchi.mp/ecre/elena-weekly-legal-update-3-september-2021?e=989a4aebdd>

¹¹⁶ ECRE/ELENA, 18 mei 2021, ELENA Weekly legal update, 17 september 2021, <https://mailchi.mp/ecre/elena-weekly-legal-update-28-may-2021?e=989a4aebdd>

4.2 (Beleids)ontwikkelingen in Nederland

4.2.1 Asielbeleid t.a.v. specifieke nationaliteiten

Syriërs

In mei heeft de Tweede Kamer gedebatteerd over een terugkeerregeling voor Syriërs met een asielvergunning in Nederland naar aanleiding van Deense ontwikkelingen op dit gebied.¹¹⁷ Verder is er een nieuw Algemeen Ambtsbericht Syrië gepubliceerd met een beschrijving van de situatie in Syrië tussen juni 2020 en april 2021 voor zover deze van belang is voor besluitvorming op het gebied van asiel en terugkeer van Syriërs.¹¹⁸ Op basis van dit ambtsbericht is besloten het bestaande landenbeleid voor Syrië te handhaven.¹¹⁹

Afghanistan

Een week na het versturen van de brief aan de Europese Commissie over het belang van het behoud van terugkeer naar Afghanistan heeft Nederland een besluit- en vertrekmoratorium voor Afghanistan ingesteld. In beginsel zal Nederland gedurende een halfjaar noch besluiten nemen op asielaanvragen van Afghanistan noch uitgeprocedeerde Afghanistan verplicht terugsturen. Voor aanvragen die tijdens dit halfjaar ingediend worden, geldt een wettelijke beslistermijn van 21 in plaats van 9 maanden.¹²⁰ Nederland heeft personen uit Afghanistan geëvacueerd en de categorieën personen die hiervoor in aanmerking komen uitgebreid. Naast onder meer Afghaanse tolken die voor Nederland hebben gewerkt, worden ook Afghanistan die voor Nederlandse (bijdragen aan) missies hebben gewerkt en daardoor verhoogd risico lopen zoveel mogelijk geëvacueerd.

Ethiopiërs

Naar aanleiding van het in februari gepubliceerde Algemeen Ambtsbericht Ethiopië is er landgebonden beleid voor de beoordeling van asielaanvragen van Ethiopiërs opgesteld, met specifiek aandacht voor politiek opposanten van drie partijen en alleenstaande minderjarigen. Ook heeft Nederland een besluit- en vertrekmoratorium ingesteld voor personen uit de regio Tigray voor in beginsel een halfjaar. In augustus is er een thematisch ambtsbericht over de veiligheidssituatie van personen uit Tigray gepubliceerd.¹²¹

Andere nationaliteiten

Na een herbeoordeling wordt Algerije niet langer als veilig land van herkomst beschouwd.¹²² Naar aanleiding van nieuwe algemene ambtsberichten over de situaties in Turkije, Rusland, Iran en Nigeria zijn (kleine) wijzigingen doorgevoerd in het landgebonden beleid voor de betreffende vier landen.¹²³ Naar aanleiding van een thematisch ambtsbericht over de situatie van Palestijnen in Libanon is er landgebonden beleid voor deze groep opgesteld.¹²⁴

Aanvragers met bescherming in Griekenland

In oktober 2020 zijn twee asielaanvragen als niet ontvankelijk beoordeeld omdat de aanvragers reeds bescherming hadden in Griekenland. De Raad van State heeft geoordeeld dat het standpunt dat de aanvragers geen reële risico's lopen bij terugkeer naar Griekenland beter gemotiveerd dient

¹¹⁷ Tweede Kamer, 19 mei 2021, Debat over een terugkeerregeling voor Syrisch vluchtelingen, 10 september 2021, https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/plenaire_verslagen/kamer_in_het_kort/debat-over-een-terugkeerregeling-voor-syrische.

¹¹⁸ Ministerie van Buitenlandse Zaken, Algemeen ambtsbericht Syrië, juni 2021.

¹¹⁹ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 6 september 2021 (*Kamerstukken II 2020/21*, 19637, nr. 2769).

¹²⁰ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 11 augustus 2021 (*Kamerstukken II 2020/21*, 19647, nr. 2767).

¹²¹ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 29 juni 2021 (*Kamerstukken II 2020/21*, 19637, nr. 2750).

Ministerie van Buitenlandse Zaken, Thematisch Ambtsbericht Tigray, augustus 2021.

¹²² Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 11 juni 2021 (*Kamerstukken II 2020/21*, 19637, nr. 2743).

¹²³ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 17 juni 2021 (*Kamerstukken II 2020/21*, 19637, nr. 2745).

Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 17 juni 2021 (*Kamerstukken II 2020/21*, 19637, nr. 2746).

Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 23 juni 2021 (*Kamerstukken II 2020/21*, 19637, nr. 2747).

Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 8 juli 2021 (*Kamerstukken II 2020/21*, 19637, nr. 2754).

¹²⁴ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 1 juli 2021 (*Kamerstukken II 2020/21*, 19637, nr. 2752).

te worden. Hierbij is onder meer aandacht nodig voor het in Griekenland ingeperkte recht op opvang en materiële voorzieningen van statushouders sinds een wetswijziging in maart 2020.¹²⁵

4.2.2 Asielprocedure

Algemene Asielprocedure

Met ingang van 25 juni is de algemene asielprocedure gewijzigd. De wijzigingen hebben als doel om asielaanvragen efficiënter te kunnen behandelen. Onder meer is het eerste gehoor samengevoegd met het aanmeldgehoor en wordt er tijdens dit aanmeldgehoor nu ook gevraagd naar een korte opgave van asielmotieven. Deze opgave dient om het vervolg van de procedure zo efficiënt mogelijk te plannen. De standaardprocedure duurt nu zes in plaats van acht dagen en kan op voorhand met drie dagen verlengd worden indien daar aanleiding toe is.¹²⁶

Achterstanden en tijdig beslissen

Vorig jaar april is er een Taskforce opgericht om de tot die tijd opgelopen achterstanden in de beoordeling van eerste asielaanvragen weg te werken. Ruim een jaar later zijn vrijwel al deze aanvragen beoordeeld. De beslistermijn bij asielaanvragen die na 1 april 2020 ingediend zijn, is inmiddels bij circa 1200 zaken overschreden. Om ook deze achterstand weg te werken en zoveel mogelijk bij te blijven met het beoordelen van aanvragen is een deel van de Taskforcemedewerkers in dienst genomen bij de IND en blijven er externe medewerkers werkzaam.¹²⁷

¹²⁵ RvS, 28 juli 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1626.

RvS, 28 juli 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1627.

¹²⁶ IND, 25 mei 2021, Samenvoegen aanmeldgehoor en eerste gehoor en invoering flexibele AA, 10 september 2021, <https://ind.nl/Paginas/Samenvoegen-aanmeldgehoor-en-eerste-gehoor-en-invoering-flexibele-AA.aspx>.

¹²⁷ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 12 juli 2021 (*Kamerstukken II 2020/21, 19637, nr. 2763*).

Bijlage I Het gebruik van migratie- en asielfdata

De statistische gegevens in deze migratieradar zijn voor het merendeel afkomstig van Frontex, UNHCR, Eurostat en BIC. Het gebruik van deze gegevens is primair bedoeld om trends weer te geven. Statische data kunnen geen precies beeld geven van aantallen asielaanvragen of van de dynamiek van migratie-routes:

Eurostat data zijn afkomstig van de 27 lidstaten en zijn in toenemende mate vergelijkbaar (en geharmoniseerd) in de afgelopen jaren. De data zijn echter nog steeds niet zonder meer vergelijkbaar vanwege verschillen in bronnen, definities, en in methodes van verzamelen tussen de lidstaten. Bovendien worden Eurostat gegevens uitgebracht met een onvermijdelijke vertraging van twee maanden, veroorzaakt door de administratie van asielaanvragen en de correctie van de statistische data.

UNHCR waarschuwt dat personen in meerdere EU landen tegelijkertijd een asielaanvraag open hebben staan, waardoor aantallen asielzoekers per land mogelijk incorrect worden weergegeven. De registratie van emigratie of vertrekdata is vaak zeer onvolledig.

Frontex registreert "irregular" en/of "illegal" grensoverschrijdingen (Frontex gebruikt deze termen inwisselbaar) van EU lidstaten aan de buitengrenzen van de EU. Deze gegevens zijn per definitie onvolledig en worden sterk beïnvloed door registratiecapaciteit. Frontex gegevens worden veelvuldig incorrect gebruikt. Het aantal grensoverschrijdingen kan niet, zoals vaak aangenomen wordt, gelijk gesteld worden met het aantal personen dat een grens overschrijdt. Ook is de optelling van verschillende tijdsperiodes of van de registraties bij verschillende grenzen statistisch onbruikbaar, en kunnen de gegevens niet als migratie-aantallen of als aankomst-aantallen gebruikt worden.